

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

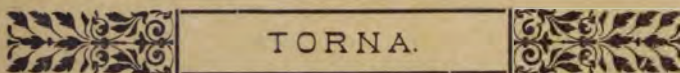
PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
és
kiadóhivatalBudapest, József-körút
5. szám.Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az „Achilles“ Sport-Egylet, az „Aradi Korcs-Egylet, „Magy. Testgyakorlók köre“ a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet,“ a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,“ a „Budapesti Torna-Egylet“ a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Debreczen-Torna-Egylet,“ az „Egyetemi Athletikai Club,“ „Első Magyar Vivő-Egylet,“ az „Érsekújvári Vivő- és Torna-Egylet,“ a „Fertői Csónakázó-Társaság,“ a „Győri Csónakázó-Egylet,“ a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,“ a „Kolozsvári Athletikai Club,“ a Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet,“ a „Föv. Vivő-Club,“ a „Körmendi Athletikai Club,“ a Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,“ a „Magyar-Ovári Torna- és Vivő-Egylet,“ a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet,“ a „Makói Torna-Egylet,“ a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Lévai Torna- és Vivő-Egylet,“ a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Maros-Vásárh. Torna-Egyl.“ a „N.-Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet,“ Nagy-Envedei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,“ a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nemzeti Hajós-Egylet,“ a Neptun Budapesti Evező-Egylet,“ az „Ó-Becsei Kerékpár-Egylet,“ az „Ó-Budai Torna-Egylet,“ a „Pécsi Athletikai Club,“ a „Pozsonyi Hajós-Egylet,“ a „Pozsonyi Torna-Egylet,“ a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,“ a „Sátoralja Újhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Selmecei Akadémiai Athleta-Club,“ a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szabadkai torna-Egylet,“ a „Szarvas Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szegedi Csónakázó-Egylet,“ a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szegedi Torna-Egylet,“ a „Székely-Udvarhely Korcsolyázó-Egylet,“ a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet,“ a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet,“ és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycl) Egyesület,“ a „Pápai korcsolya-egylet,“ a „Torontáli korcsolyázó és hajós-egylet,“ „Szegedi Kerékpár-egyesület,“ „Veszprémi torna-egylet,“ „Tordai korcsolyázó-egylet,“ „Budapesti Torna-Club,“ „Szombolyai atletikai club,“ a „Szászvárosi atletikai club,“ a „Szolnoki korcsolyázó-egylet,“ a „Budapesti polgári lövészegyesület,“ „Sportkedvelők köre“

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

TORNA.

Tornatanárképző tanfolyam.

„A nemzeti tornaegylet“ tornatanárok kiképzése céljából az idén is tanfolyamot tart. E tanfolyam a közoktatásügyi miniszter felügyelete alatt áll és az egylet fel van jogosítva a tanfolyam hallgatóinak a vizsgálat sikeres befejezése után középiskolákra, képezdekre és egyletekre érvényes okleveleket kiszolgáltatni.

A beiratások október 3-ikán az egylet hivatalos helyiségében (Szentkirály-utca) 26. este 6 órakor történnek. Okmányok, mint érettségi bizonyítvány, index és egyéb, különösen testi kiképzettségre vonatkozó bizonyítványok bemutatás végett elhozandók.

Tanítás hetenként 3 elméleti, 3 gyakorlati, 2 vivő és egy vezérlő órában adatik. Ezek az esteli órákban tartatnak.

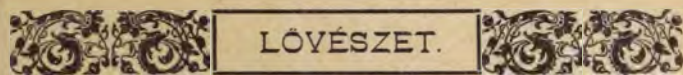
Budapest, 1892. Szeptember 24.

Hegedüs Sándor
elnök.Bernáth Béla
titkár, ügyész.

A „Tornázó ifjak köre“ választmányának sikerült az elnöki tisztességre, a sportkörökben annyira ismert és népszerű Réty Menotti urat megnyerni. Midőn a kör ezt az érdeklődők tudomására hozza, értesít egyúttal hogy f. é. október 9-én saját helyiségében VII. sziv u. 17 sz. alatt házi versenyt rendez.

A Magyar testgyakorlók köre nyilvános őszi viadalt a hosszabb ideig tartott rekkenő hőség miatt, melynek következtében a versenyzők a traininget kénytelenek voltak megszakítani, október havának egy legközelebb meghatározandó napjára halasztotta el és ugy ezen napot, mint a nevezési zárapot nyilvánosságra fogja hozni.

Az „Aradi Tornaegyesület“ választmányja folyó hó 17-ikén tartott gyűlésében elhatározta, miszerint az új tornaévad szeptember 19-én, azaz hétfőn d. u. 6 órakor a vivás pedig október 1-jén vegye kezdetét, miről az egyesület működő tagjai ezennel értesítettnek.

LÖVÉSZET.

Budapesti polgári lövészegyesület.

Érczhegyi Ferencz főlövész-mester halála.

A budapesti polgári lövész-egyesület tudatja tisztelt tagjaival, hogy 23 éven átál felejthetlen érdemű főlövész-mestere, Érczhegyi Ferencz, f. évi szeptember hó 15-én, hajnali 1 órakor rövid szenvedés után életének 55. évében jobb létre szenderült.

*

A budapesti polgári lövészegyesület oly korán elhunyt és mindenki által szeretve tisztelt főlövész-mesterének: Érczhegyi Ferencznek emlékezetére ma választmányi ülést tartott, melyben elhatározta, hogy az egyesület nevében külön gyászlapot ad ki, s díszes koszorút tesz a ravatalra, a gyászoló családnak részvét iratot küld, és a temetésén testületileg részt vesz. A gyászmenet a lövölde bejáratánál meg áll, a midőn 12 tarck lövés között Havas Sándor helyettes főlövész-mester elbucszatja tőlünk drága halottunkat. Elhatározta továbbá hogy a budai dalárda és a budai zeneakadémia közbenjöttével a vizvárosi plébánia-templomban külön gyászisteniszteletet rendez, valamint iránta pietásból sem vasárnap (18-án) lövészetet nem tart, sem estélyeket nem rendez a gyászistenisztelet megtartásáig. Az egyesület ügyeinek további vezetésére Havas Sándor I. helyettes főlövész mester urat kérte fel.

Áldás és béke lengjen drága porai fölött!

Lakner János
egyes. jegyző

Díjlövészet.

A budapesti polgári lövőházban 1892. Szeptember hó 25. tartott rendes díjlövészetet a következő czéllövők nyertek:

A 150 méter távolságu rendes czéltáblán 20 lővés közül legtöbbször talált:

1. Némai Anial, 2. Arnold Róbert, 3. Wolf D. György, 4. Benkő Ferencz, 5. Welsch Emil.

A 150 méter távolságu rendes czéltáblán középlövésre:

1. Némai Antal, 2. Welsch Emil, 3. Benkő Ferencz, 4. Arnold Róbert, 5. Jellenek Antal.

A pisztoly czéltáblán 20 lővés közül legtöbbször talált:

1. Dr. Axamethy Lajos, 2. Detsinyi Gusztáv, 3. Jaritz András, 4. Wolf D. György, 5. Mihályi Ferencz.

A pisztoly czéltáblán középlövésre:

1. Detsinyi Gusztáv, 2. Jaritz András, 3. Wolf D. György, 4. Dr. Axamethy Lajos.

Kördíjak. A kezdők czéltábláján talált:

1. Kohler Alajos, 2. Popper Gyula, 3. Gerstenberger Emil.

Mélylövés: 1. Oberbauer Jenő, 2. Gerstenberger Emil, 3. Gedeon János.

A kezdők pisztoly czéltábláján legtöbbször talált:

1. Lax Adolf, 2. Popper Gyula, 3. Hubert Vilmos.

Összes lővések száma: 2020.

Havas Sándor
h. főlövész-mester.

A legjobb lövő Nagyváradon

— Konda Samu. —

Abból az alkalomból, hogy a nagyváradai polgári lövész-egylet befejezte nyári czéllövészeit, a zárlövészetben ismét Konda Samu nyerte az első díjakat, a mélylövésre kitűzött Echerolles-féle tiszteletdíjat s a versenytáblán az első egyleti díjat: érdekesnek tartjuk közölni az immár országos névvel bíró szerencsés kezű lövő eddigi sikereit e téren, melyek a legjobb lövő névre teljesen érdemessé teszik őt.

Konda már oly sok díjat nyert czéllövészeteken, hogy a nagyváradai lövészeknek diszére válik. Pedig nem régi lövő. 1882-ben lőtt először és a következő évben már »lövészkirály« volt Nagyváradon és azután is még hat ízben. A nagyváradai lövészegyletben a mély lővéseknél és a versenytáblán mindenkor az első egyleti díjat nyerte azonkívül öt igen szép ezüst, és más értékes tiszteletdíjat. Lőtt 120 szeptet és több ezer négyest.

Ő felsége, a király nagyváradai tartózkodása alatt is megdicsérte Kondát gyönyörű lövéseért. A király-díjat különben többször nyerte el.

Idegen helyen is sokszor szerzett dicsőséget a nagyváradai névnek.

1885-ben elnyerte a király által ajándékozott arany serleget. Ugyanezen és a következő évben Aradon nyert első díjakat. 1888-ban Budapesten a lövészegylet 25 éves jubileumán ő felsége diszajándékát: egy óriási műremek ezüst serleget nyert el az ország többi lövői elől. Ugyanazon évben Bécsben több első díjat nyert s ekkor a királynak feltűnt a kitűnő lövész, akit ő felsége, ki tudvalevőleg szintén kitűnő lövő, megszólításával és dicséretével tüntetett ki.

1888-ban Budapesten a zárlövészetben első díjat nyert. 1889-ben Gráczból számos elsőrendű tárgyat és érmet;

1890-ben Berlinből több nagy érmet, díztárgyat és egy 600 márka értékű gyönyörű ezüst készletet hozott haza győzelmei jeléül.

Tavaly Szt.-Pöltenbenben s az idén Brünnken nyert első díjakat és Bécsben elnyerte a „Meister-Schütze“ rangot.

A kitűnő lövő, ki Budapesten szinte megközelíthetetlen versenytársnak van elismerve a verseny-lövészetben, legutolsó diadalát a mostani nagyváradai lövészeteken aratta. Eddig hozzávetőleg több mint 100 aranyat és 500-nál több ezüst tallért s díszített aranyat és érmet nyert, melyeket díszes fegyver-szekrényben őriz.

A nagyváradai lövészek büszkék kitűnő társukra, ki idegen országokból is fényt hoz a nagyváradai egyletre.

Szabad díjlövészet Nagyváradon.

A nagyváradai polgári lövészegylet folyó évi szeptember hó 8., 9., 10. és 11-ik napjain tartott díjlövészetén kilövetetl, mély lővésekre 5920 lővés közte 18 szeg és 146 négyes lővés, kör-lővésekre 1200 lővés.

Szeptet lőtt Konda Samu hatot, Török László hármat, Csanak János (Ujfehértó), Kuncz Gusztáv és Mezey Mihály kettőt-kettőt, Janky József egyet.

Díjakat nyertek mély lővésekre:

A tiszteletdíjat Des Echerolles Kruspér Károly tiszteletbeli főlövész-mester ajándékát, egy fedeles és füles nagy ezüst kupát 22 foku szeglővéssel nyerte: Konda Samu. Az első díjat, 40 frankot aranyban Csanak János, 2-ikat, 30 frankot Kuncz Gusztáv, 3-ikat, 20 frankot Török László, 4-iket, 10 frankot Konda Samu, 5-iket Török László, 6-ikat Konda Samu, 7-iket Mezey Mihály, 8-ikat Janky József, 9-iket Török László, 10-iket Konda Samu, 11-iket Konda Samu, 12-iket Konda Samu, 13-ikat Mezey Mihály, 14-iket Kuncz Gusztáv, 15-iket Csanak János mind szeglővésekkel.

A második tiszteletdíjat egy díszes ezüst pokált ifju Tót Ferencz ajándékát, 102 foku négyes lövéssel nyerte Török László; nyertek még díjakat mély lővésekre: Mezey Mihály hetet, Konda Samu hatot, Kuncz Gusztáv ötöt, Miller Antal és Török László kettőt-kettőt, Csanak János és Janky Antal egyet-egyet.

A kör-czéltáblákon díjakat nyertek: Az első díjat 45 frankot aranyban díszítéssel 28 körrel nyerte Konda Samu, 2-ikat 35 frankot 27 körrel Kuncz Gusztáv, 3-ikat 25 frankot 21 körrel Mezey Mihály, 4-iket 15 frankot 19 körrel Török László, 5-iket 10 frankot 18 körrel Csanak János, 6-ik 16 körrel Janky Antal.

Husz mély lővés, (3-as 4-es vagy szeg) után díszített ezüst tallért nyertek: Konda Samu 9-et, Mezey Mihály 7-et, Kuncz Gusztáv 4-et, Török László 2-öt, Janky Antal 2-öt, Csanak János 2-öt és Miller Antal egyet.

Az emléktáblára nyolcz lövő közül a legmélyebb lövést 350 foku négyest Janky Antal lőtte.

* * *

A tekeversenyen az első díjat 40 frankot aranyban Schuller Árpád 18 bábbal nyerte, 2-ikat 30 frankot 16 bábbal Harabula József, 3-ikat 20 frankot 15 bábbal Balog Döme, a 4-iket 10 frankot 15 bábbal Málnásy Kristóf. Még nyertek Harabula József ötöt és Schuller Árpád hármat.

A debreczeni lövész egyletben szeptember 11-én tartott lövészet eredménye: díjat nyertek, legjobb mélylövessel Braun Miksa 1 drb 2 frtos tallért, legjobb körlövessel Fürst Ödön 1 drb 1 frtos tallért.

TÜZOLTÓ-SPORT.

Egy tűzoltó-egylet jubileuma A szentgotthárdi önk. tűzoltó-egylet szeptember 18-án ünneplé 20 éves fennállásának emlékünnepe. Az ünnepnap reggelén a templom előtti téren dr. Varga Gábor szgtotthárdi főparancsnok az érkezett vendég-egyleteket betűrendben összeállította. Pont 1/2 10 órakor volt a templomba vonulás. dr. Berger Máté plébános, ki egyszersmind a misét is mondotta, emelkedett hangon ecsetelé prédikáció-jában a tűzoltók célját. Isteni tisztelet után a főpiaczon felállított emelvényhez vonultak a tűzoltók Oda érve, a szgtotthárdi dalárda a „Hymnus“-t énekelte, mely után következett dr. Varga Gábor által tartott ünnepi szonoklat és az érme kiosztása. A nagyhatású szonoklat után — mely mindenestre az ünnepély fénypontját képezte — előlépett Gyuráky József városbíró s a tűzoltó-egylet nevében szép beszéd kíséretében dr. Varga Gábor mellére tűzte az egylet által felajánlott nagy ezüst érmet, ugy Omischl József alparancsnoknak is. Erre dr. Varga Gábor megköszönte e kitüntetést. — Ezüst érmet kaptak az egylet 20 éven át működő tagjai, u. m.: Grimm István, Weber Alajos, Frank Károly, Braun József id., Hacker József ifju, Hacker József, Hermann Miklós, Schreiner József, és Szabó Károly. Nickel érmet kaptak az egylet 10 éven át működő tagjai, u. m.: Pum Károly, Magyar Ede, Domainkó Ferencz, Moser Károly, Ruschits Mihály, Treiner Károly, Wágner Alajos, Totterer Béla, Vogler József, Gelensits Lajos és Taucher Ferencz. Bronz érmet kapott valamennyi je enleg működő tűzoltó. Az érme kiosztása után a helybeli dalárda ismét egy hazafias dalt énekelt el. — Innen a szerházba vonulva, megtartott a diszülés, mely jegyzőkönyvbe vétetett, s a többi között a vidéki egyletek főparancsnokai névleg, az egylet jelenlevő tagjai számszerint jegyzőkönyvileg megörökítették u. m.: Sulczér János parancsnok Alsó-Rönökről 19 tűzoltóval, Totterer Ferencz parancsnok Csákányból 8 tűzoltóval, Vogler Lajos parancsnok Csörötnekről 27 tűzoltóval, Leitgeb János parancsnok Dobrafalváról 28 tűzoltóval, Hambek Gyula Körtvélyesről 25 tűzoltóval, Meixner Mátyás parancsnok Muraszombatból 10 tűzoltóval, Dax Ferencz parancsnok Nagyszőlősről 26 tűzoltóval, Horváth László parancsnok, Némethujvárról 20 tűzoltóval, Hansl József parancsnok Patafalváról 26 tűzoltóval, Müller Ede parancsnok Rábafüzesről 30 tűzoltóval, Holler József parancsnok Radafalváról 25 tűzoltóval, Gröller Ferencz parancsnok Rábakeresztúrról 36 tűzoltóval, Mesterházy N. parancsnok Gasztomból 10 tűzoltóval, Werkinger Gyula parancsnok Jakabházáról 14 tűzoltóval, dr. Varga Gábor parancsnok Szent-Gotthárdról 46 tűzoltóval, a szombathelyi önk. tűzoltó-egylet parancsnoka 5 tűzoltóval, Schemmer János kapitány Rábakeresztúrról 17 aggharcossal. A gyűlés után a 400 tűzoltóból álló csapat disz felvonulást tartott a város főbb utcáin át. Pont 1 órakor diszbehéd volt — Az első szellemes felköszöntőt dr. Varga Gábor mondotta a királyra. Mondottak még felköszöntőket dr. Schaffer Imre, dr. Berger Máté plébános, Papp Antal, Wilfinger Károly stb. — Délután fél 4 órakor a diszgyakorlat vette kezdetét, mely minden tekintetben igen sikerültnek mondható. A diszgyakorlat után a malomréten nagy népünnepély volt.

A privát match a szegediek győzelmével végződött. Az aradiak egymásközi evezős versenyére a következő nevezések történtek:

I. Csoport: Kormányos: Dániel Endre. 4. Apor Gyula. 3. Mezey Andor. 2. Sándor Ede. 1. Vizer Dezső.

II. Csoport: Kormányos Rupcic László. 4. Vincze Miklós. 3. Magyar Alajos. 2. Dániel Dezső. 1. Mészáros Tivadar.

Ugyanazon pályát a Rupcic László által kormányzott hajó futotta be elsőnek.

A verseny után, melyet nagy közönség s a meghívás folytán testületileg megjelent aradi tornaegylet nézett végig, fényes bankett volt az iparsház nagytermében melyet hajnalig tartó vidám tánc mulatság rekesztett be.

VELOCZIPÉDEZÉS.

Bécs-berlini vasparipa-verseny. A bécsi és berlini vasparipások vasparipa versenyt rendeznek Bécsből Berlinbe és Berlinből Bécsbe, abból a célból, hogy a bécs-berlini távlovaglás ötletéből behizonyítsák a vasparipa fölényét a ló fölött. A bécs-berlini verseny előtt egy nagy, nemzetközi versenypróbát tartanak Triesztből Bécsig. Ebben a próbaversenyben huszonegy osztrák és német vasparipás vesz részt. A Triesztől Bécsig terjedő ötszáz kilométernyi utat negyven óra alatt kell megtenni.

Nagyváradai biciklisták érkeztek vasárnap szept. 25-én Debreczenbe kerékpáron. Az itteni biciklisták ünnepélyesen fogadták őket. Délben ebéd volt a tisztelőkre a nagyerdőn, este pedig társasvacsera a Margit fürdőben.

A „Pannonia“ magyar kerékpáros egyesülete f. h. 15-én tartotta alakuló gyűlését Körmenden. Az alapszabályok felolvasása és elfogadása után megejtetett a tisztikar választása a következő eredménnyel: megválasztattak egyhangulag elnöknek: Udvari Feri, alelnöknek Gaiger Ignác, menelparancsnoknak és szertárnoknak: Mayer Benő, pénztárnoknak: Stadler Zsiga, jegyzőnek: Polgár Bertalan, ellenőrnek: Lukács Ármin, választmányi tagoknak: Huszár Pál és Merten József. Az egyesület feladataul tűzte ki a turistika és a keréksport fejlesztését és terjesztését és mint magyar sportegylet a nemzeti eszme ápolását. Elhatározta továbbá egy sport-szaklap létesítését is, melynek szerkesztése Udvari Feri és Huszár Pál urak kezébe van letéve.

CSÓNAKÁZÁS.

Regatta-verseny.

Az aradi »Maros« evezős egylet e hó 25-én vasárnap délután 4 órakor a szegedi csónakázó egylet közreműködésével regatta versenyt rendezett. A verseny két pontból állott és pedig 1.) az aradi és szegedi egyletek privát matscha, 2) az aradiak egymásközi négy evezős versenyre.

A privát matsch-ra a nevezések a következők voltak:

I. A szegediek részéről: Kormányos: Madár Imre. 4. Csonka Ferencz. 3. Magyar Endre. 2. Gaal Endre. 1. Ujj József.

II. Az aradiak részéről: Kormányos: Rupcic László 4. Dániel Dezső. 3. Szakolczay Lajos. 2. Jankó Imre. 1. Laczay Gyula.

Indulás az aradi vár felső szélétől érkezés a Walder-féle fátelleppel szemben. A pálya hossza 2300 méter.

ATHLETIKA.

Magyar atletikai club.

A magyar atletikai club szeptember hóban két választmányi ülést is tartott Gerenday György elnöklete alatt. Fontosabb határozatok voltak: a mesterek szerződötése, művezetőnek ugyanis ismét Zsingor Mihályt s vivó és boxmesternek Halász Zsigát szerződötették; a tagdíjhátralékosokkal szemben erélyesebb eljárás követését határozották el s kimondották, hogy a legcsökönnyösebb hátralékosok nevei a »Herkules«-ben nyilvánosságra hozatnak; tárgyalás alá került a margitszigeti lawn-tennis pálya ügye is és számos új tagot vettek föl.

A Magyar Athletikai Club kormányzata

1892—93-ban.

Elnökség.

Elnök: Andrassy Géza gr. VIII, Eszterházy-utca 42.
Alelnök: Gerenday György dr. IV. Ferencz József-rakpart 5. sz.

Alelnök: Ifj Széchenyi Imre gr. IV. Andrassy-út 59. sz.
Titkár: Pekár Imre dr. IX. Üllői-út 31. sz.

Pénztár ok: Grum Iván IV. „Nemzeti szálló“.

Ellenőr: Pekár Gyula dr. IX. Üllői-ut 31. sz.

Ügyész: Dáni Vilmos bajnok, IV Képiró-utca 11. sz.

Orvosok: Lisznyay Elemér dr. IV. Hatvani-utca 4. sz.

Varró Indár dr. VIII. Kerepesi-út 1—3.

Mérenők: Kubik Endre VI. Izabella-utca 44. sz.

Weimess Marián, V. Hold-utca 5. sz.

Jegyzők: Sajtos Samu, IX. Knezs-utca 2. sz.

Szokolay Alajos, VIII. József-utca 16. sz.

Gondnokok: Gábor Endre, VIII. „Nemzeti Lovarda“.

Igazgató választmány.

Asbóth Jenő bajnok, IV. Zöldfa utca 22. szám.

Balogh Dezső, VII. Király-utca 51. sz.

Bezerédy Viktor dr. IV. Zöldfa-utca 32. sz.

Blaskovich Elemér, IV. Szerb-utca 9. sz.

Bogdány Ferencz dr., II. Iskola-utca 18. sz.

Dáni Vilmos dr. bajnok, IV. Képiró-utca 11. sz.

Dáni Nándor, VI. Sziv-utca 20. sz.

Dessewffy Arisztid, IX. Csillag-utca 12. sz.

Fery Oszkár, II. Iskola-utca 12. sz.

Fischer Samu dr., VII. Erzsébet-körut 56 sz.

Fittler Dezső dr. IV. Magyar-utca 23. sz.

Gerenday Béla, IV. Ferencz József-rakpart 5. sz.

Goszthony Sándor dr., VIII. Trefort-utca 2. sz.

Grum Iván, IV. „Nemzeti szálló“.

Hadik Sándor gróf, IV. Kishid-utca 3. sz.

Kobler Ferencz dr., X. Orczy-út 33. sz.

Kubik Endre, VI. Izabella-utca 44. sz.

Pekár Gyula dr., IX. Üllői út 31. sz.

Pekár Imre dr., IX. Üllői-ut 31. sz.

Porzsolt Kálmán, VIII. József-körut 5. sz.

Rákossy Viktor, IV. Kalap-utca 16. sz.

Révay Gyula báró, VIII. Szentkirályi-utca 41. sz.

Székely György dr., VIII. Mária-utca 7. sz.

Szokolay Kornél, IX. Csillag-utca.

Póttagok:

Kacsovich Mihály dr. Reviczky Ambró,

Halász Lajos dr. Vermes Béla,

Ifj. Keglevich Béla gróf, Tasnády Endre.

Számvizsgálók:

Cz. Katona József, Kukorelly Károly,

Paulay Győző.

Gazdasági bizottság:

Elnök: Gerenday György dr.

Jegyző: Pekár Imre dr.

Bizottsági tagok:

Asbóth Jenő, Gerenday Béla,

Fery Oszkár, Kubik Endre,

Fittler Dezső dr. Székely György dr.

Tanügyi bizottság:

Szokolay Kornél, Fery Oszkár,

Porzsolt Kálmán, Dány Nándor,

Rákossy Viktor.

Versenyrendező bizottság:

Szokolay Kornél,

Dáni Vilmos dr.

Székely György dr.

Bogdány Ferencz dr.

Porzsolt Kálmán,

Goszthony Sándor,

Dáni Nándor,

Részletes kimutatás.

A „Magyar Athletikai Club“ tan óráinak látogatottságáról 1891/92. club évben.

	1891. szeptember 15-től	1891. május hó 31-ig.
Szeptemberben	28 órán jelen volt	471 tag átlag 33.4
Októberben	54 „ „ „	986 „ „ 32.8
Novemberben	50 „ „ „	821 „ „ 32.4
Decemberben	36 „ „ „	396 „ „ 22
Januárban	44 „ „ „	398 „ „ 18
Februárban	48 „ „ „	516 „ „ 21.5
Márciusban	52 „ „ „	651 „ „ 22.3
Áprilisban	40 „ „ „	446 „ „ 25
Májusban	50 „ „ „	671 „ „ 26.4
Összesen	402 „ „ „	5356 „ „ 26.4
mig tavaly	344 „ „ „	4509 „ „ 13.1

A működés következtében oszlik meg:

	Torna s athl. gyak. Kard s tör. viv. Ökölvívás.					
	órak	tagok	órak	tagok	órak	tagok
	S Z Á M A					
Szeptemberben	14	246	8	144	6	81
Októberben	28	502	18	387	8	97
Novemberben	24	413	18	325	8	83
Decemberben	18	232	8	82	10	82
Januárban	22	200	14	136	8	62
Februárban	22	248	16	183	10	85
Márciusban	28	336	18	244	6	71
Áprilisban	24	253	10	126	6	67
Májusban	24	287	20	310	6	74
Összesen	204	2717	130	1937	68	702
mig mult évben	172	2315	113	1600	55	594

Átlag százalékokban:

	torna s athl. gyak. kard s tör. viv. ökölvívás		
idén	28.5	21.2	20.2
mig a mult évben	19.4	15.5	10.4

Ha a most közölt statisztikai adatokat összehasonlítjuk az 1889/90 és 1890/91 évi elnöki jelentéseinkben közöltekkel, örömmel constatáljuk, hogy az átlagos látogatási eredmény majdnem megháromszorosodott ime:

1889/90 évben 334 órán 2415 tag 7.4

1890/91 „ 344 „ 4509 „ 13.11

1891/92 „ 402 „ 5356 „ 26.6

A működési keret is éppen ilyen arányban növekedett:

Torna és szab. atletikai gyakorlati órákon:

1889/90 évben 164 órán 1253 tag

1890/91 „ 172 „ 2315 „

1891/91 „ 204 „ 2747 „ vett részt

Kard és vítvívásban:

1889/90 évben 114 órán 910 tag

1890/91 „ 113 „ 1600 „

1891/92 „ 130 „ 1937 „ vett részt

Ökölvívás órákon:

1889/90 évben 56 órán 252 tag

1890/91 „ 55 „ 595 „

1891/92 „ 68 „ 702 „ vett részt

A versenyzési kedv, ha nem is a fenti arányban szintén fokozódott, a nevezések mindig nagyobb és nagyobb eredménnyel zárultak, ime:

1890. évi tavaszi verseny 47 nevezéssel,
 1890. „ őszi verseny 42 nevezéssel
 1891. „ tavaszi verseny 55 nevezéssel
 1891. „ őszi verseny 46 nevezéssel
 1892. „ tavaszi verseny 84 nevezéssel.

Már múlt évi jelentésünkben is hangsúlyoztuk, hogy az atletika versenyek nélkül fenn nem állhat. Igen örvedetes a haladás, mit e téren erkölcsileg is elértünk. Ma már nem csak mi athléták, hanem kivétel nélkül mindazon egyesületek, a melyek a testnevelés bármely ágát és bármilyen irányban cultiválják — versenyeket rendeznek, mert reá jöttek, reá kellett jönniük, hogy az ügyet melyet szolgálnak, a versenyek, a viadalok általánossá, népszerűvé teszik.

A versenyzési kedv fokozódását igazolja az is, hogy nyilvános viadalunkat más egyesületek tagjai — ha még nem is a kívánt számban — felkeresik, mit derék tagjaink azzal viszonznak, hogy eme látogatást visszaadják s így kölcsönösen küzdünk egymás porondjain az elsőségért. Épen erre való tekintettel igyekeznünk a lehetőség korlátain belül nyílt versenyeket rendezni, mert a vetélykedvet mi sem fokozza, az alapos és kitartó traininget mi sem segíti annyira elő, mint az a tudat, hogy ismeretlen erővel kell küzdenünk!

Alkalmatlan tiszteletdíjak. Egyik német sportlap közli azoknak a derék velociped-bajnokoknak a nevét, a kik oly tiszteletdíjakat nyertek, melyeknek elhelyezése ugyancsak sok gondot ad. Így a híres Zimmermann már egész tucizat zongorát gyűjtött össze a különböző versenyeken; Fertiman nem kevesebbet, mint ötvenhat zongorát nyert el, míg a francia Du Crosnak egész raktára van utitáskákból és bőröndökből, melyeket tiszteletdíjakul kapott különböző alkalmakkor. Megjegyzendő, hogy amatőröknek tiszteletdíjaikat nem illik pénzé tenniük s így ha az illetők nem gazdag emberek, a raktározási költség vagyoniilag teljesen nekünk juttathatja őket.

Vívás. Lévay Béla városi tisztviselő október hó elsejétől magán vívó-tanfolyamot nyit.

Vívóterem megnyitás. Gróf Vay Lajos miniszteri dekretummal kinevezett egyetemi vívómester, e hó 15-én nyitotta meg Zöldfa-utca 14. sz. alatti vívótermét a mely az előtt a Ferencziek-bazárjában volt.

A fővárosi vívó clubnak VI. Mozsár-utca 10. sz. alatti helyiségében a vívás rendszeres tanítása dr. Benyovics Lajos egyetemi vívómester vezeté és mellett október hó 1-én megkezdődik és club tagjai a vívás rendszeres oktatása mellett a tornázást, a czéllövészetet és birkozást is fogják gyakorolhatni.

Sikfutási versenyfogadás. Reisz I. Károly, a „Sportkedvelő ifjak köre“ tagja és Neumann Henrik, a „Magyar testgyakorló kör“ tagja fogadásból múlt vasárnap délután 4 órakor sikfutási versenyt rendeztek az új versenypályán. A versenyen számos érdeklődő volt jelen. A távolságot 200 méterben állapították s az eredmény az lett, hogy Reisz I. Károly „játssza lehozta“ ellenfelét, (mint a jelentés mondja) 26 másodperc alatt futotta meg a pályát.

VADÁSZAT.

dászatok legnevezetesebb eseménye az, hogy Roth József kir. tan. ur e héten lőtte a 100-adik szarvast, a mely eseményt a vadásztársaság áldomással ünnepelte meg.

Vadászat a Csálában. Az aradi vadásztársaság vadászatot rendezett a Csálában. Részt vett a vadászon ifju Horváth Mihály titkárja kíséretében Fábián László főispán is.

Zergevadászat a délvidéken. Tudvalevőleg a szép déli Kárpátokban, ahol fajdkakasokra is vadásznak, zerge is tartózkodik. Az igaz, hogy borzasztó fáradságba kerül a vadásznak míg egyet láthat. Sokszor egy napig kell utánok felmászni; de aki vadász, nem kerüli a fáradságot. A múlt héten kitűnően sikerült zerge-vadászat volt Karánsebes közelében, a korcsovai havason. A vadászon, mely hat napig tartott, tizenötven vettek részt; a többek közt Jakab Imre krassószörény megyei főispán, Malcomes Jeromos br. miniszteri tanácsos, Mokry István Temesvárról, Sümegh Béla és mások. A társaság huszonkét zergét, öt vaddisznót és három medvét lőtt, azonkívül számos őzet.

Vadászat. E hó 15. és 16-án Bályokon gr. Károlyi Tibor uradalmi gazdatisztje: Balog István és Kovács András körjegyző a közszeretben álló Miskolczy Jenő kataszteri helyszínelési felügyelő tiszteletére az uradalmi erdőben vadászatot rendeztek, mely szép eredménnyel végződött. Terítékre lőzött két vadkan, öt őz, mintegy 32 darab apró vad; a nagyobbik vadkant Miskolczy Jenő terítette le.

FÉNYKÉPEZŐ SPORT.

Könyv a fényképezésről. „A műkedvelő fényképész“ czimvel Türkel és Schlesinger könyvet adtak ki, melynek bevezetésében a következőket írják a fotografálásról:

„Ezen kis füzet könnyű és érthető alakban útmutatást kíván nyújtani a fotografálás megtanulására. Tapasztalásból tudjuk, hogy e kedves időtöltést nyújtó foglalkozást könyvből is meglehető tanulni; kell azonban, hogy a tanuló némi kitaratással bírjon s szigoruan alkalmazkodjék az útmutatáshoz. Nem szabad azt hinni, hogy az első próbák azonnal sikerülni fognak; de nem is kell csüggedni az első sikertelenségek miatt. A siker csak rövidebb-hosszabb gyahorlat, több doboz „száraz lemez“ rontása után fog bekövetkezni. Lássuk mindenek előtt egy áttekintésben, hogy miben áll a fotografálás? A fotografálás azon alapszik, hogy a fény behatása bizonyos anyagokon változást idéz elő. A fényt, mely a lefotografálandó tárgyról verődik vissza „a száraz lemezre“ vetítjük a „kamará“ s az „objectiv“ segítségével. A száraz lemez nem egyéb, mint üveglap, mely brom-ezüst-zselatin emulzióval van bevonv, a mi a fény iránt rendkívül érzékeny. A fény azonban a száraz lemezen csak nem látható módosulásokat idéz elő. Hogy a módosulás láthatóvá váljék, a bromezüstöt chemiai szerekekkel („előidéz“) reducálni kell szinezüstté; s ha ez megtörténik, a kép a lemezen gyönyörűen előtűnik. A fotografálásban ez a legelvezetesebb művelet. Igen természetes, hogy a fény iránt rendkívül érzékeny „száraz lemez“ alkalmas módon kell a kamarába helyezni, nehogy a legcsekélyebb világosság is érje. E czélra szolgálnak az úgynevezett „kassetták“. A száraz lemezeket sötét szobában vörös lámpa mellett helyezük a kassettába, ugyanitt vesszük ki abból s idézzük elő. Előidézés után állandósítjuk a képet (állandósító fürdő) s azután világosságra is vihetjük. Így áll elő a negatív kép, melyen sötétnek látszik az, a mi a természetben világos s megfordítva. Erről a negatív képről készítjük a pozitív képet (fotografia) szintén a fény hatására hasznáiba fel. Kapunk készen chlorezüsttel preparált papírt, a mely a fény iránt szintén érzékeny. Ha az ily papírt másoló rándban a negatív alá helyezzük s a világosságot rá hatni engedjük: előáll a pozitív kép. Ugyanis a fény áthat az üvegen a negatív képen s azon arányban a mint a lemezen áthatolhat a papírt megsötíti; tehát mi a negatívon sötét volt az a papíron világosan marad s a mi a negatívon világos (átlátszó), az a papíron sötétté válik. Ha a kép a papíron eléggé kifejlődött, amit ellenőrizni kell, a papírképet kivesszük a másoló rándból, állandósítjuk, szinezük (aranyfürdő) s azután azatlas s némi sikkasztás után megfelelő kartonra felragasztjuk és ezzel kész a fotografia.

Különlegesség: Prince of Wales férfi-övek.

LAWN TENNIS CZIPÓK.

Az összes sport-nemekhez szükséges ruházati czikkek u. m.

verseny és

training INGEK,

nadrágok, sapkák és czipók legnagyobb raktára.

Sigmund József

Budapest, IV. Városház-utca 2-4

Az iskolai tornázás összes ruházati kellékei.

FLANELL INGEK.

Tiszta vér az egészség!

Titkos betegségek, sömör, kiütések, halványság, általános lankadság, gyöngeség eltűnnek, egészséges vér mellett. Biztosítjuk a gyökeres eredményt, a mi módszerünk használata mellett.

Tudakozódásoknál válaszbélyegek melléklendők.

„Office Sanitas“ Paris

30 Fauborg Montmartre.

Minden létező cigarettapapírok között a legtökéletesebb és felülmulhatlan,

a valódi francia

szivarkapapíros: Le GLORIA

Joseph Bardou & Fils-től

Perpignan és Párisban.

60 nagy arany érem, 16 nagy díszokmány, 20 „Hors Concours“ okmány.

Hüvely-különlegességek: „Le Gloria“ és „Vrai Goudron“.

Kaphatók minden norinbergi és papír-nagykereskedésben, valamint minden dohány- és szivartőzsdében.

Sportkedvelők figyelmébe!

Kirchknopf és Ádám cég,

Budapest, IV. ker., Ferencziek-tere 9. szám,

állandóan dús raktárt tart: Lawn-tennis ingekből (turista-ing) Torna-ing, csikos és egyszínű, valamint kurta és hosszú ujjakkal. Férfi-övek. Utazó-sapkák. Izadásgelleni-ingek és nadrágok. Főraktár: „Jaeger“ tanár gyapju-ruházati czikkekből, nemkülönben „Kneipp“ plébános úr által előírt egészségi-tehéneműekből is. — Ez utóbbit mindenkinek ajánlani nem mulaszthatjuk el, főleg akkor, ha idegességétől megmenekülni akar.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

FÖLDESZ L.

puskamüves Budapest, Muzeum-körut 9 szám.

ajánlja jó hírnevű

fegyvereit

kezesség mellett, továbbá mindennemű **revolve-
reket** és teljes **vadászfelszereléseket**.
Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek, javítások leg-
olcsóbban számíttatnak.

KARLSBADI
cipő-külön-
legességek.

Kajári
Dezső

Budapest, Dorottya-utoza 8. szám a.

Ajánlja legdusabb választékban

férfi-, női- és gyermek-czipő-áruit
az őszi időnyre

a legolcsóbb árak mellett. — Különös ágyelemmel
regatta-, velocipédező-, turista és hegymászó
tornaczipőket, vadász csizmákat

mindennemű bőr- és vászonból urak, hölgyek és gyermekek részére
ugymint: tisztí cipők, galoschnik vagy gumi cipők,
ugy szinte vízmentes cipőket és **kényes lábra kü-
lönlegességeket** nagy választékban raktáron tart.

Vidéki megrendelések mértek vagy minta-czipő szerint leggyorsab-
ban eszközöztetnek.

Alapított

1850. évben

Ő Felsége a király legma- Minden verseny alkalmá-
gasatb személyes elismeré- val legelső érmeikkel ki-
rése! tüntetett!

Cs. és kir. szabad. Chemiatechnikai labororium, hectograf-, gummiáru és
KAUTSCHUK BÉLYEGZŐ-GYÁR
erőműtani és véső műintézet mindennemű irodai szükségletek gyára

vegyész **TINTNER J. E.** mérnök

A felséges kir. család több tagjának, ugyszinte a legmagasabb bel- és
külhoni hatóságok, előjáróságok, intézetek stb. szállítója.
Budapest, Kigyóter 2. szám. — Bécs, V. Krongasse 6,
saját házában.

Epilepsia (nehézkór)

visszaesés nélkül gyógyítható.
A tudomány eme csodás sikere ezer és ezer
alkalommal bebizonyult.

Bővebb értesítést ad a kellő levélpostabélyeg
beküldése mellett,

„Office Sanitas“ Paris
30. Fauburg Montmartre.

BOKELBERG EDE

okleveles tornatanár.

Budapesten, VIII. kerepesi-ut 9.

Elvállal *tornaszerek készítését és tornacsarnokok* be-
rendezését. Hazai ipar. A tornaszerek alakja és ára a
m. közokt. minisztérium által vannak jóváhagyva. Több
bel- és külföldi kiállításon oklevéllel és emmellel kitün-
tetve. Néhai Rudolf trónörökös, József főherczeg szállítója.

Torna- és sportcikkék főraktára
alapított 1869-ben.

Lawn-Tennis és valamennyi angol labdajátékokhoz
szükséges eszközök; velocipédek, cocus ugrószőnyegek,
permetezők, sport és tornaöltözetek, versenydíjak, koszo-
ruk stb. legjutányosabban szolgáltatnak.

(1893 január havában megjelenik nagy képes ár-
jegyzékem, melyet mindenkinek kívánatra beküldök.)

Perendezett 1891. végeig 36 állami középiskola és
tanítóképezde, 28 felekezeti középiskola és tanítóképezde,
8 leányiskola tornatermet, 3 katonai tornatermet, 31
nyári tornahelyiséget és 2 játszóteret; végre eleget tett
számos egyesület megrendelésének.

Bővebb felvilágosítást irodámban (VIII. Kerepesi-ut 9.)
Levélbeli megbízások legpontosabban elintéztetnek.

Aranyérmek, diszkereszt és diszoklevel.

csak akkor valódi, ha a sértellen dugón ez az égetett felírás van.

A gróf Esterházy Géza-féle
COGNAC

orvosi tekintélyek által
ajánlva, felette kell mesen és
jól izlik, minőség tekintetében
bármelyik francia gyárt-
mányal versenyezhet, —
ára pedig sokkal olcsóbb.
KÜLÖNLEGESSÉG.

**** **COGNAC**
mindenütt kapható.

A mi cognacunk tiszta borból
van finomítva, minden idegen
anyag hozzátétele nélkül, miért is
járványos betegségeknel
kitünő eredménynyel használtatik
központi iroda:

Budapest, külső váczí-ut 23.

A gr. Esterházy-féle cognac-
gyár igazgatósága

ANGYALFÖLD.

A forgalomban levő valódi francia cognacokkal veleskedhetik.
Szakértő vélemény:

Lipese, Bordeaux, Nizza, Páris és Berlin.

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Égész évre..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Majelen havonkint kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Budapest, József-körút 5. szám.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Az „Achilles“ Sport-Egylet, az „Aradi Keres-Egylet, „Magy. Testgyakorlók köre“ a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet,“ a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,“ a „Budapesti Torna-Egylet,“ a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Debreczeni Torna-Egylet,“ az „Egyetemi Athletikai Club,“ „Első Magyar Vivő-Egylet,“ az „Érsekújvári Vivő- és Torna-Egyesület,“ a „Fertői Csónakázó-Társaság,“ a „Győri Csónakázó-Egyesület,“ a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,“ a „Kolozsvári Athletikai Club,“ a „Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet,“ a „Föv. Vivő-Club,“ a „Körmenyi Athletikai Club,“ a „Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,“ a „Magyar-Ovári Torna- és Vivő-Egylet,“ a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet,“ a „Makói Torna-Egylet,“ a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Lévai Torna- és Vivő-Egylet,“ a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Maros-Vásárh. Torna-Egyl,“ a „N.-Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,“ a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nemzeti Hajós-Egylet,“ a „Neptun Budapesti Evező-Egylet,“ az „Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,“ az „Ó-Budai Torna-Egylet,“ a „Pécsi Athletikai Club,“ a „Pozsonyi Hajós-Egylet,“ a „Pozsonyi Torna-Egylet,“ a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,“ a „Sátoralja Újhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club,“ a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szabadkai torna-Egylet,“ a „Szarvas Korcsolyázó-Kör,“ a „Szegedi Csónakázó-Egylet,“ a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szegedi Torna-Egylet,“ a „Székely-Udvarhely Korcsolyázó-Egylet,“ a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet,“ a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet,“ és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycli Egyesület,“ a „Pápai korcsolya-egylet,“ a „Torontali korcsolyázó- és hajós-egylet,“ „Szegedi Kerékpár-egyesület,“ „Veszprémi torna-egylet,“ „Tordai korcsolyázó-egylet,“ „Budapesti Torna-Club,“ „Zombolyai atletikai club,“ a „Szászvárosi atletikai club,“ a „Szolnoki korcsolyázó-egylet,“ a „Budapesti polgári lövészegyesület,“ „Sportkedvelők köre“

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

TORNA.

A debreczeni tornaegylet közgyűlése.

Debreczen, október 10.

Torna-egyesületünk tegnap október 9-én d. e. 10 órakor tartotta a főiskolai tornateremben évi rendes közgyűlését. Nagy Ferecz elnök az ülést megnyitván, üdvözölte a tagokat s felhívta a titkárt a választmány évi jelentésének felolvasására. E jelentésből, mely tudomásul vétetett, a következő mozzanatokat emeljük ki: Az év kezdetén a választmány a csarnok építés érdekében 800 gyűjtő ívet bocsátott ki s megindított a gyűjtés széles körben. Különösen városunk előkelő kereskedői hoztak áldozatokat a tornászati oltárára. Az aláírást Csanak József ur, városunk ezen minden szépért és jóért lelkesedő polgára nyitotta meg 100 frt aláírásával, az ő példáját követték: Kaszanyitzky Endre 50 frt, Szabó Kálmán 50 frt, Szabó Sándor 50 frt, Szabó Miklós 50 frt, Bekény Péter 50 frt, Rickl Géza 25 frt, Fábriusz Géza 25 frt, Zádor Lajos 25 frt, Györfly Aladár 25 frt, Falk Lajos 25 frt, Kardos László 25 frt, Szikszay József 25 frt aláírásával.

Az anyagiak tekintetében megemlítendő, hogy a t. évben az ingóságok leltárát hitelesítette a választmány az által, hogy a leltárt a főgymnasium igazgatósága átvizsgálta s az egylet tulajdonjoga az abban foglalt ingóságok tekintetében megőriztetett. A választmány a folyó évben Lawn-Tennis játékot is szervezett s e játék szabályait megállapította. — E játék arra szolgál, hogy általa azok is bevonassanak egyletünk körébe, kik a tisztán tornászati működést nem gyakorolhatják, de az egészséges mozgásnak kedvelői.

Az egyes csoportok működéséről a jelentés röviden össze foglalva a következőket tartalmazza: 1. Az előkészítő csoport 67 tagot foglalt magában, hetenkint 2 órát működött Baltázár Dezső II. év. theologus vezető előtornász

nász vezetése alatt; tehát összesen 57 órán keresztül foglalkozott tornászattal. 2. A felsőbb tanulók csoportjában 98 tag működött hetenkint 2 órában Paulay Viktor II. éves theologus vezető előtornász segédkezett a művezetőnek; tartatott 57 óra; a katonai rendezgyakorlatok kivételére fő súly helyezettett. Tanítottak a csukló és buzogány gyakorlatok, birkozás, erőhuzás és tanítás, súlyemelés, súlydobás, magas, távol, es rud-ugrás, szertornázás. 3. Az önálló csoport 88 tagot foglalt magában, hetenkint 2 órát gyakorolt, a művezetőnek Nagy Kálmán IV. éves joghallgató segédkezett. E csoport működése a szertornázásra és súlyzó gyakorlatokra szorított. 4. A vivő tanfolyam 37 tagot foglalt magában, a művezető hetenkint 4 órát tartott; összesen 116 órát. 5. Az előtornászati tanfolyamra 13 tag jelentkezett, az 1892. május 30-án tartott vizsgára azonban csak hatan jelentkeztek s hárman vizsgáztak és képesítették, név szerint Cseke Sándor, Buzás Lajos és Nagy Márton.

Az egylet külső működése három versenyen nyilvánult. Megjelent az egylet néh. Révész Bálint püspök ur temetésén, a Csokonai-kör által rendezett emléktábla leleplezési ünnepélyen és a szept. 18-iki Kossuth ünnepélyen.

A tisztújításon egyhangulag felkiáltással megválasztott: elnökké Nagy Ferencz, alelnökké Bekény Péter, titkárrá Dr. Orbán József, pénztárnokká Lovász János, orvosokká Dr. Kenézy Gyula és Dr. Csikos Sándor, ügyvédé Dr. Nagy Kálmán; választmányi tagokká titkos szavazás útján: Domokos Kálmán, Király Gyula, Zöld Mihály, Medgyaszay Miklós, Vecsey Imre, ifj. Gyürky Sándor, Sinka Sándor, K. Tóth Sándor, Bakos Kálmán, Márton Imre, Körner Adolf, Simonffy István, Nagy Kálmán IV. éves joghallgató és Boldizsár Dezső III. éves theologus. Számvizsgálókul megválasztottak Poroszlay László, Peleskei József és Orosz Sándor.

A választás megejtése után tiszteletbeli tagokul megválasztottak Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester és Szabó József főszámvevő, kiknek az erről szóló okmányt a választmány majd kézbesíteni fogja. Ezután

pedig elfogadtattott dr. Orbán József indítványa a szertárnoki állás szervezése iránt s a szertárnok megválasztása a választmányhoz utasított.

A tornatanítás a jövő évi állami költségvetésben.

A pénzügyminiszter által a képviselőház elé terjesztett jövő évi költségeloirányzat a tornatanításra vonatkozólag majdnem ugyanazon tétéleket tartalmazza, mint az idei budget.

A *tornamesterek kiképzésére* most is 5000 forint van felvéve, mely összeget tudvalevőleg a Nemzeti tornaegylet kapja az általa rendezett tanfolyamért.

A *tornaversenyekre* 3000 forint van felvéve 1893-ra, tehát ezer forinttal több mint 1892-re. Erre vonatkozólag a közoktatásügyi miniszter a költségvetés indokolásában a következőket mondja: „Az 1892. évre megszavazott 2.000 frt. ugyanis országos tornaverseny megtartására elegendő nem lévén, tekintettel ez intézmény gyakorlati fontosságára a testi nevelés fejlesztése szempontjából, az 1893. évre tervezett ily verseny költségeire legalább 3.000 frtot voltam kénytelen előirányozni.“

A *tornatanárok helyzetének javítására* gyökeres intézkedés 1893-ban nem várható, mert erre vonatkozólag az egész Budapesten csupán a gymnasiumok tételénél a következő megjegyzést találjuk: „A tornamesterek fölötté russzul lévén javadalmazva, hogy díjazásukat némileg már illetményeiknek tervbe vett végleges rendezése előtt is javíthassam, s ezáltal a testi nevelés érdekét előmozditsam, az e célra szolgáló összeget 6.000 frtról 6.600 frtra emeltem.“

Tanulók kirándulása.

Aradról írják okt. 6-iki kelettel: Az aradi kir. főgymnasium VII. és VIII-ik osztályának növendékei Himpfner Béla gymn. igazgató, Nagy Sándor és Francsics Vincze tanárok vezetése alatt vasárnap egész napra terjedő torna- és történelmi kirándulást rendeztek. Reggel 6 órakor vasutal indultak Aradról Világosra, hol első sorban a függetlenségi harc idejéből hírnevessé vált s a Bohus család tulajdonát kepező szobát tekintették meg, hol Görgey és az orosz vezér a világosi kapitulációt aláírták. Maga a figyelmes háziur Bohus László fogadta az ifuságot. Innen a kirándulók a várromokhoz mentek fel, hol Francsics Vincze tanár a vár keletkezéséről és annak volt urairól érdekes előadást tartott. Másfél órai pihenés, s a vidám reggeli elköltése és a Hymnus és Szózat eléneklése után az ifjuság Nagy Sándor tanár kalauzolása mellett neki indult a Világost és Gyorokot összekötő hegygerincnek s a gyönyörű erdőben vidám énekszó mellett gyalogoltak d. u. 2 óráig. Ekkor egy szép völgyben üde forrásvizre találtak, hol a főhadai szállást ütötték fel s neki láttak a hozott municzió fogyasztásának. Két órai pihenés után neki indultak a hegyvidéknek s a hegyre föl, völgybe le egyhuzamban tették meg a hosszú és fárasztó utat és este fél hét órakor érkeztek meg Gyorokra, honnan az esteli vonattal a legjobb kondiczióban és vidám hangulatban tértek vissza Aradra, kellemes emléket hozván magukkal ezen minden tekintetben érdekes és sikerült kirándulásból.

A *jövő évi országos tornaversenyek* ügyében legközelebb — mint értesülünk — össze fog hivatni a rendező bizottság. *Berzeviczy* államtitkár jelenleg gyengélkedik s az eddigi késedelemnek kizárólag ez az oka.

A *»Tornázó Ifjak Köre«* október 9-én, vasárnap délután nagy közönség jelenlétében tartotta meg házi versenyét, mely fényesen sikerült. A kör választmánya által felajánlott nagy babérkoszorút szép szavak kíséretében nyújtotta át a kör elnöke Réty Menotti úr Leiser A-nak, a ki a korlát és nyújtótornázással, de kivált a 30 kgros vasrúd emelésével tünt ki. A győztesen kívül kitüntették még magukat Eibenschütz Aladár és Bruchsteiner Rezső is, de különösen a kör előtornásza, Weisz Henrik úr. A házi versenyt este kedélyes bankett követte Petánovics emeleti termében. A *»Tornázó Ifjak Köre«* Morzsányi kigyó utczai üzletében igen csinos jelvényeket rendelt meg tagjai számára. Egy piros pajzsban három E betű van. A pajzsot egy vívókard és egy sulyzó keresztezi az egészet a kör czimét feltüntető szalag és cserlevelek körítik.

Az aradi torna-egyesület kebelében szervezett vivó tanfolyam megnyílik. A vivó órák hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton, este 6—7 óráig tartanak.

LÖVÉSZET.

Budapesti polgári lövész-egyesület.

Választmányi ülés.

A budapesti polg. lövész-egyesületnek 1892. szeptember 26-án tartott választmányi ülése lefolyásáról van szerencsém a következőket jelenteni:

A választmány Havas Sándor helyettes főlövész-mester elnöklete alatt elhatározta, hogy az ez idei zár- és liba lövészet, október 16-án tartassék meg.

Felolvastatott a budai polgári kaszinó (krisztinavárosi) átírata, melyben azon tagjai névsorát terjeszti be, kiket a főváros budai részeinek emelése érdekében tartandó értekezletekre saját kebeléből kiküldött.

Darányi Ignác választmányi tag híven ecsetelvén az oly korán elhunyt és mindnyájunk által szeretett főlövész-mesterünk, Érczhegyi Ferencnek, az egyesület érdekei körül szerzett hervadhatatlan érdemeit, ki családi, üzleti érdekei elhanyagolásával mitsem gondolva, ugyszólván egész életét egyesületünknek áldozta; tekintettel arra, hogy egyesületünknek nem volt módjában mind ezt eddig némileg viszonzni, indítványozza, hogy mondja ki a választmány, hogy elhunyt főlövész-mesterünknek temetését egyesületünk által rendezettnek óhajlja tekinteni, és az összes temetkezési költséget, mely az Entreprise pomp. funebres czég ide csatolt számlája szerint 593 frt 20 krt tesz ki, az egyesület sajátjából fizeti.

Teikintettel továbbá a főlövész-mesteri állás kiváló fontosságára, ennek betöltését nem óhajlja sablon-szerűleg eldönteni, hanem indítványozza, hogy a lehető leg-rövidebb idő alatt egy rendkívüli közgyűlés hívassék egybe, melynek egyedüli tárgya a főlövész-mester megválasztása volna.

A választmány dr. Darányi Ignác ur mindkét rendbeli indítványához egyhangulag hozzájárult és elhatározta, hogy a rendkívüli közgyűlés október 9-ére délután 4 órára hívassék egybe. Ebbeli intézkedések megtételére a jegyző kéretett fel.

Elhatározta a választmány Hampel Sándor választmány tag indítványára, hogy a főlovászmesterünk tenetésén szintén jelen volt házi ezredünk: dicső Mária Terézia császárnő és királynő nevét viselő 32-ik gyalogezred tisztikarának: élén riedhafeni Guggenberg Athanasius ezredesnek, ebbeli — a lövész egyesületet annyira kitüntetett — ténykedéseért (az ezred nevében koszorút is tettek a ravatalra) jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék és részükre a jegyzőkönyvi kivonat bizottságilag adassék át.

Ez alkalommal 17 új tag felvétele eszközöltetett.

Lakner János
egyes. jegyző.

Rendkívüli közgyűlés.

A budapesti polgári lövész-egyesület 1892. október 8-án tartott rendkívüli közgyűlése elfogadta a választmány azon egyhangu indítványát, miszerint felejtethetetlen és mindenki által szeretett elhunyt főlovászmesterünknek: Érczhegyi Ferencnek temetkezési költségeit — az egyesület érdeke körül 23 éven át szerzett érdemei elismeréséül — az egyesület pénztárából fedezze.

Ugyan e közgyűlésen egyhangulag főlovászmesterré Havas Sándor ur fővárosi gyárost — az eddigi helyettes főlovászmestert választotta meg, nemkülömben egyhangulag első helyettes főlovászmesterré: Freyberger Pál urat, az eddigi egyesületi pénztárost, és ennek helyébe egyes. pénztárosul: Friedrich Károly fővárosi fűszerkereskedő urat.

Lakner János
egyes. jegyző.

A versenyzők időrendben így futották meg az 50 kilométeres pályát:

Bartha Gergely 1 óra, 59 p. 45 másodp.

Dunky Ferencz 2 óra, 15 p. 20 mp.

Kahle János 2 óra, 21 p. 20 mp

Böjthe József 2 óra, 28 p. 15 mp.

Dr. Laczkovich Gyula 2 óra, 30 p. 41 mp.

Dunky Béla 2 óra, 38 p. 20 mp.

Stampa Keresztély 2 óra, 38 mp. 45 mp.

Borbély Gyula 2 óra, 39 p. 10 mp.

E szerint az első díjat, a marosújvári hölgyek értékes és szép ajándékát és az egylet által kitűzött ezüst érmet, mint első beérkező, Bartha Gergely nyerte meg.

A második díjat a haladók csoportjában Dunky Ferencz nyerte. A kezdők csoportjában első díjjal lett kitüntetve Kahle János; a második díjjal pedig Böjthe József. A versenybírószág tekintettel arra, hogy Dunky Béla kiváló eredményt ért el — a kezdők csoportjában — öt bronz éremmel tüntette ki.

Este 8 órakor volt a díjak ünnepélyes kiosztása, mikor a jury ítéletét a kerékpáros sportot dicsőítő esinos beszéd kíséretében dr. Lukács Antal plébános olvasta fel. Ezután bankett volt és a bankett után táncz.

Megfördött bieziklista. Október havában nem éppen kellemes dolog fürdőt venni a szabadban. Annál kellemetlenebb ez a multság, ha úgy történik, mint egy Hidegszamosra kirándult kerékpáros társaság egyik tagjával. A dolog úgy történt, hogy menetközben a vasparipa valamitől megbokrosodott s a magas szamos-partról levetette gazdáját a Hideg-szamos folyó kristály vizébe. A ló is utánna borult s a ló és lovas zuzott bordákkal kerültek ki a fürdőből.

VADÁSZAT.

Vadászat. Monostori levelezőnk írja: Ritka szép eredményt ért el a temes-monostori határban a f. hó 9-én egybegyűlt vadásztársaság, mely a legvigabb hangulatban maradt egészen a vadászat végéig. Elejtettek 17 foglyot, 5 rókát és 37 nyulat. Az idő kedvező volt, csak a néha-néha csepegő eső ijesztgette az ehhez nem szokott derék vadászokat. A vadászon részt vettek: ifj. Bolyos Mátyás jegyző, Bingert József postamester, Csáki István ügyvéd, Deák Lajos jegyző, Faragó Gyula ispán, Folly János birtokos, Győry szolgabíró, Gyöngyössy adótárnok, Jankovits János jegyző, Krón Kálmán a kitűnő humorista, Kalikin Vása birtokos, Pokonnyai Péter tanító, Reimholtz Lipó gyógyszerész, Radu aljárásbíró, Schäffer József főjegyző, Schäffer Vilmos pénztárnok, Sipos Lajos kincstári ispán, Szekosán Gyula jegyző, Veres Lajos tanácsnok és Zabojszky István. A legközelebb tartandó vadászat a kulácsai uradalmon lesz, hol valószínűleg több lesz a vad, mint a községi földeken, melyeket az orvvadászoktól alig lehet megvédeni.

Falkavadászat. Az arad-mácsai falkavadásztársaság okt. 15-én kezdi vadászatait. A találkozások helyeit a következőleg állapították meg:

Október 15-én 90-ik órház, 17-én kurticsi erdő, 18-án Ki csó-major, 19-én Sofronya, 20-án kurtics-ötvenes határvonal 21-én Vásárhelyi-csárda, 22-én 90-ik órház.

VELOCCIPÉDEZÉS.

A kolozsvári kerékpár-egylet versenye igen szépen sikerült. A kerékpárosok reggel pontban 7 órakor indultak el a feleki tetőről az 50 kilométeres versenyre. Összesen nyolczan neveztek és 5-5 percz különbséggel indultak Maros Ujvárra, hol Halaska Ubáld bányatanácsos vezetése alatt ünneplő közönség várta és mozsárágyu dörgés fogadta kerékpárosainkat.

CSÓNAKÁZÁS.

Az aradi „Maros“ evezős egylet, mint értesültünk, szintén belép a délmagyarországi regatta-szövetségbe s már a jövő évi országos versenyen alapos reménnyel fog küzdeni a díjakért. Az aradi egylet eddig csak azért nem lépett a szövetségbe, mert nem rég alakult, de most már megerősödöttnek érzi magát a derék egylet. Hogy a múlt vasárnap az aradiak összemérték az evezőt a szegediekkel s elég szép eredményt tudtak az ország második regatta-egyletével szemben is fölmutatni, bátorságot kaptak ezentul küzdeni minden magyar regatta-versenyen.

ATHLETIKA.

A Magyar atletikai clubból.

A Magyar atletikai club f. hó 16-ikán tartja őszi viadalát az Orczy kertben. A nevezések nem ütöttek ki valami nagyon kedvezően, úgy hogy a nevezési zárlatot pár uappal meg kellett hosszabbítani.

A választmány többször tartott ülést a verseny előtt részint Dr. Gerenday György, részint Dr. Dány Vilmos bajnok elnöklete alatt. Az érdemleges határozatok közül kiemelendő az, hogy Tatich Péter és Balogh Hugó beadványára elhatározta a választmány, hogy a magos ugrási versenyenél a minimalis magosság 1 m. 70 cm.-től 1 m. 60-ra szállítatott le (deszka nélküli ugrás mellett); a távolba való súlydobásnál pedig kimondatik, hogy a dobás két angol lábnyi neki fútással történik, mint az angoloknál szokás.

A margitszigeti lawn-tennis pályát okt. 1-én bezárták; de előbb még „ismeretlen tettesek“ több tárgyat elémeltek.

Panasz tárgyát képezte a legutóbbi ülésen az, hogy egyes tagok a fürdő-szoba igénybe vétele után a club törölközőit önkényesen kinevezik lepedőnek s ekként

Sportképek. —

sznóvadászat.

hasznalják, a mi aztán kizárja azt a lehetőséget, hogy más valaki utánnuk ismét mint arctörölközőt használhassa. Eozel a kedélyes simaintéssel szemben azt az óhaj-tását fejezte ki a választmány, hogy a ki fürdeni akar a clubban, az tartson magának lepedőt is.

Az utóbbi üléseken mintegy harmincz uj tagot vett föl a club.

Epilepsia (nehézkór)

visszaesés nélkül gyógyítható.

A tudomány eme csodás sikere ezer és ezer alkalommal bebizonyult.

Bővebb értesítést ad a kellő levélpostabélyeg beküldése mellett,

„Office Sanitas“ Paris
30. Fauburg Montmartre.

BOKELBERG EDE

okleveles tornatanár.

Budapest, VIII. kerepesi-ut 9.

Elvállal *tornaszerek készítését és tornacsarnokok berendezését.* Hazai ipar. A tornaszerek alakja és ára nm. közökt. miniszterium által vannak jóváhagyva. Több bel- és külföldi kiállításokon oklevéllel és éremmel kitüntetve, Néhai Rudolf trónörökös, József főherczeg szállítója.

Torna- és sportezikkek főraktára

Lawn-Tennis és valamennyi angol labdajátékokhoz szükséges eszközök; véloczipédek, cocus ugrószőnyegek, permetezők, sport és tornaöltözetek, versenydíjak, koszorúk stb. legutányosabban szolgáltatnak.

(1893 január havában megjelenik nagy képes árjegyzékem melyet mindenkinek kívánatra beküldök.)

Berendezett, 1891. végéig 36 állami középiskola és tanítóképzede, 8 leányiskola tornatermet, 3 katonai tornatermet, 31 nyári tornahelyiséget és 2 játszóteret; végre eleget tett számos egylet megrendelésének.

Bővebb felvilágosítást irodámban (VIII. Kerepesi-ut 9.) Levélbeli megbízások legpontosabban elintéztetnek.

Aranyérmek, diszkreszt és diszoklevél.

csak akkor valódi, ha a sörtelten dugón ez az égetett felírás van
„Gróf Esterházi Géza.“

A gróf Esterházi Géza-féle COGNAC

orvosi tekintélyek által ajánlva, felette kellemes és jól ízlik, minőség tekintetében bármelyik francia gyártmányával versenyezhet, — ára pedig sokkal olcsóbb.

KÜLÖNLEGESSÉG.
*** **COGNAC**

mindenütt kapható.

A mi cognacunk tiszta borból van finomítva, minden idegen anyag hozzátevéle nélkül, miért is **járványos betegségek**nél kitűnő eredménnyel használhatik központi iroda:

Budapest, külső váci-ut 23.

A gr. Esterházi-féle cognac-gyár igazgatósága

ANGYALFÖLD.

A forgalomban levő valódi francia cognacokkal vételekdeltek.
Szakértő vélemény:

Lipese, Bordeaux, Nizza, Páris és Berlin.

FÖLDESZ L.

puskaműves Budapest, Muzeum-körut 9 szám.

ajánlja jó hírnevű

fegyvereit

kezesség mellett, továbbá mindennemű **revolvereket** és tejes **vadászfelszereléseket.** Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek, javítások legolcsóbban számíttatnak.

KARLSBADI

czipő-külön-

legességek.

Kajári

Dezső

Budapest, Dorottya-utoza 8. szám a.

Ajánlja legdusabb választékban

férfi-, női- és gyermek-czipő-árúit
az őszi idényre

a legolcsóbb árak mellett. — Különös **Agyelemmel** **regatta-, velocypedező-, turista és hegyászó** **tornaczipőket, vadász csizmákat**

mindennemű bőr- és vászonból urak, hölgyek és gyermekek részére egymint: tisztí czipők, galoschnik vagy gumi czipők, úgy szinte vízmentes czipőket és **kényes lábra különlegességeket** nagy választékban raktáron tart.

Vidéki megrendelések mérték vagy minta-czipő szerint leggyorsabban eszközöltetnek.

Alapított

1850. évben

Ö Felsege a király legma- Minden verseny alkalmá-
gasabb személyes elisme- val legelső érdmekkel ki-
rése! tüntetett!

Ca. és kir.szabad. Chemiatechnikai labororium, hectograf, gummiáru és **KAUTSCHUK BÉLYEGZŐ-GYÁR**
erőműtani és véső műintézet mindennemű irodai szükségletek gyára

vegyszer **TINTNER J. E.** mérnök

A felséges kir. család több tagjának, ugyszinte a legmagasabb bel- és külhoni hatóságok, előjáróságok, intézetek stb. szállítója.
Budapest, Kígyóter 2. szám. — Bécs, V. Krongasse 6, saját házában.

Különlegesség: Prince of Wales férfi-övek.

LAWN TENNIS CZIPÓK.

Az összes sport-nemekhez szükséges ruházati cikkek u. m.

verseny és

fraining **INGEK,**

nadrágok, sapkák és czipók legnagyobb raktára.

Sigmund József

Budapest, IV. Városház-utca 2-4

FLANELL INGEK.

Az iskolai tornázás összes ruházati kellékei.

Tiszta vér az egészség!

Titkos betegségek, sömör, kiütések, halványság, általános lankadság, gyöngeség eltűnnek, egészséges vér mellett. Biztosítjuk a gyökeres eredményt, a mi módszerünk használata mellett.

Tudakozódásoknál válaszbélyegek melléklendők.

„Office Sanitas“ Paris

30 Fauborg Montmartre.

ORSZ. KIÁLLÍTÁS BUDAPEST 1885. KÖZREMŰKÖDŐI ÉREM JÓ CZINKOGRAFIÁKÉRT BUDAPEST 1885.

BUDAPEST 1885. IV. havani utca 18. sz. 1. sz. emeleten

Értékelés mindenféle fényképi felvételeket, többszorosítási gépeket, ról, par-mű-és tanítványokról, s a f

Fényképezés

Photolithographia, Czinkographia, Fénynyomat, Autographia, Fénymásolat.

PHOTOLITHOGRAPHIA, CZINKOGRAPHIA, FÉNYNYOMAT, AUTOGRAPHIA, FÉNYMÁSOLAT.

ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS BUDAPEST 1885. KÖZREMŰKÖDŐI ÉREM JELES TAJRÉPFELVÉTELEKÉRT BUDAPEST 1885. KÖZREMŰKÖDŐI ÉREM JELES REPRODUKCIÓKÉRT BUDAPEST 1885. KÖZREMŰKÖDŐI ÉREM JELES TAJRÉPFELVÉTELEKÉRT BUDAPEST 1885.

Minden létező cigarettapapírok között a legtökéletesebb és felülmulhatlan,

valódi francia

szivarkapapíros: Le GLORIA

Joseph Bardou & Fils-től

Perpignan és Párisban.

60 nagy arany érem, 16 nagy diszokmány, 20 „Hors Concours“ okmány.

Hüvely-különlegességek: „Le Gloria“ és „Vrai Goudron“.

Kaphatók minden norinbergi és papir-nagykereskedésben, valamint minden dohány- és szivartózsdeben.

Sportkedvelők figyelmébe!

Kirehknopf és Ádám cég,

Budapest, IV. ker., Ferencziek-tere 9. szám,

állandóan dús raktárt tart: Lawn-tennis ingekből (turista-ing) Torna-ing, csikos és egyszínű, valamint kurta és hosszú ujjakkal. Férfi-övek, Utazó-sapkák, Izzadásgelleni-ingek és nadrágok. Főraktár: „Jaeger“ tanár gyapju-ruházati cikkekéből, nemkülönben „Kneipp“ plébános úr által előírt egészségi-fehérművekből is.

Ez utóbbit mindenkinek ajánlani nem mulaszthatjuk el, főleg akkor, ha idegességétől megmenekülni akar. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A „HERKULES“ mulattató melléklete.

PIHENŐ

A „HERKULES“ előfizetési ára a „PIHENŐ“ mulattató melléklettel együtt negyedévre 1 frt, félévre 2 frt, egész évre 4 frt. A „Pihenő“-re külön előfizetni nem lehet. Előfizetések és hirdetések a „Herkules“ hivatalába (Budapest VIII., József-körut 5.) küldendők.

A 90 éves Kossuth.

Istennek kegyelméből Kossuth Lajos, Magyarország volt kormányzója megérte a 90 esztendőt is. Istennek különös kegyelme az, hogy Kossuth nemcsak megérte a 90 esztendőt, de azt testi és szellemi épségben érte meg. E század nagyjai közt kevés nagyság ért ily magas kort s hozzá hasonló épségével a testi és szellemi erőnek.

Az első magyar hirlapíró ma is tolálával keresi kenyerét. A 90 éves agastyán szorgalmasan dolgozik „Iratának“ 4-ik kötetén s ma is éber figyelemmel kíséri Magyarország dolgait. Fontosabb politikai esemény alig fordulhat elő, hogy Kossuth ne szólaljon meg az ő palatinusához, Helfy Ignácához intézett levelekben, melyek csodálatot keltenek remek stílusukkal, a koncepczió szabatoságával s a mi különösen csodálatos, minden során meglátszik, hogy az irodalmi nyelv fejlődésével lépést tart és ép oly modern stílusa, mint bármely fiatal íróé, — de a stílus ereje, — na abban utolérhetetlen.

A Radetzky-szobor leleplezését sem hagyta szó nélkül a nagy hontalan s Radetzkyre vonatkozó jegyzeteit meg is küldötte Helfynek. Kár, hogy nem a szobor leleplezése előtt. Ez talán mégis sok magyar embert visszatartott volna a Bécsbe zarándoklástól.

De hát nem Radetzkyről van szó, hanem a 90 éves Kossuthról. Szeretnénk kívánni sok-sok esztendőt még a 90 esztendőhez. De szinte félünk, hogy oly sokat kívánnánk, a mit Isten végtelen kegyelme sem teljesíthet. . . . A legfőbb, a mit szeretnénk, annak teljesítése már ő rajta áll, s fájdalom, semmi remény arra, hogy Kossuth Lajos átlépje a haza határát.

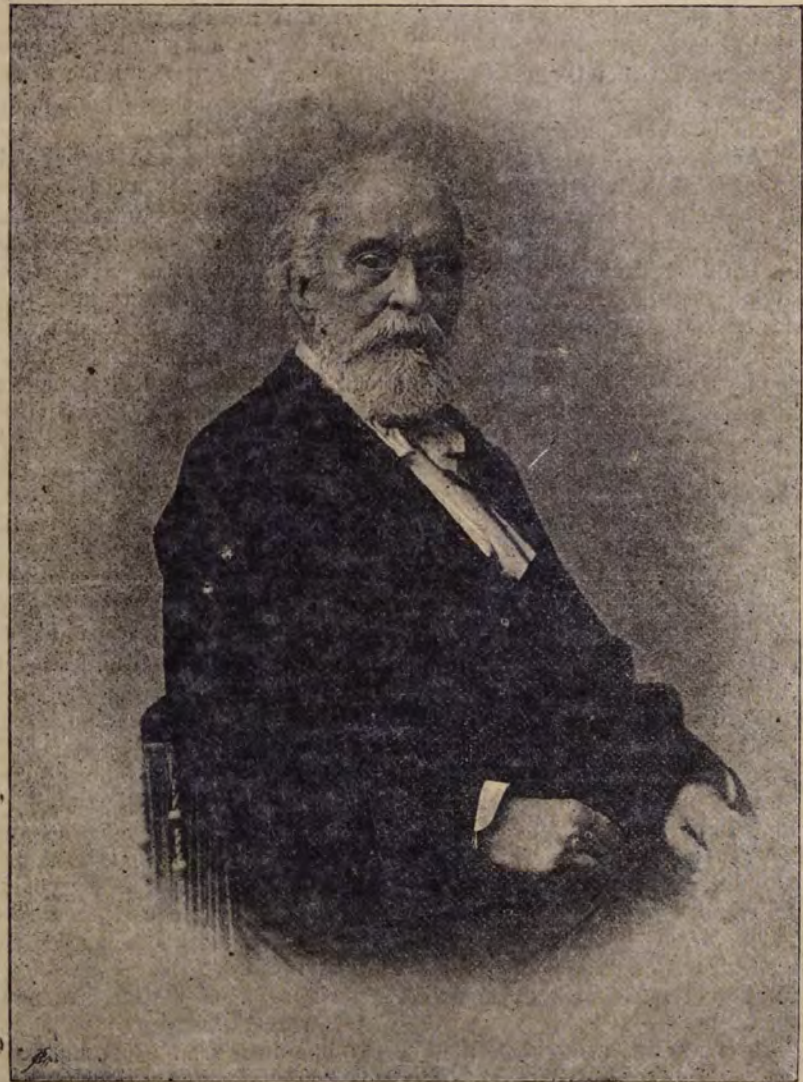
Hogy az, a ki annyi milliót tett szabaddá, egyedül magát nem tudja felszabadítani!

A medve.

Irta GONDA DEZSŐ.

— Huj, huj, Iliána! Jobban, jobban!
Szedd a talpad szaporábban! Huj, huj!

csörgött, a mint rázogatta. Hosszu, bozontos szőre idc-oda vetődött ugrás közben, két első lábát pedig ostobán lógatta, mintha furcsállaná, hogy ez most az ő keze. Mordult is egyet-egy

A 90 éves Kossuth.

A vásáros nép kört tágitott. A nagy vörösbarna állat ott tánczolt a közepén, tapogó mancsa kavarta föl a port, az orrába fűzött láncz pedig erősen rekedten, mintha ebbeli véleményét tudatná, vagy hogy már a tánczot is unja. De ilyenkor a gazdája feléje bókott a szeges botjával:

— Huj, huj, Iliána! Jobban, jobban!
Huj, huj! . . .

A dunda hasítóbban sivalkodott, a láncz erősebben csörgött, egész porfelhő tánczolt, kavargott a medve körül. Hanem a vásáros nép is annál sűrűbben rajzolt oda, a garas is hullott szaporábban a medvetánczoltató sapkájába.

Estére aztán csupa egy szürkeség volt a medve kámzsája; maga is, a gazdája is halálra kifáradt.

Ugy ván-szorogtak éjjeli tanyát keresni, a faluszéli korcsmába.

A csapos legény végigmérte a furcsa két vendéget.

Az oláh fiu még a piszkos, foltos darócköntösben is elég sugár-alak volt: ragyogó sötét bőre az arca csontjára tapadt ugyan a gyakori éhezéstől meg fáradzott, hogy beszélni is tudott a gazdájáért.

A csapos legény megszánta őket.

— Hogy hívnak? — kérdezte a fiutól.

— Gyorgyenak.

— Hát a medvédet?

— Iliának!

— Hiszen jól van lelkeim, Gyorgye meg Iliána; a gazda ugyan lefeküdt már s nem is tudom, hogy mit szólna az ilyen két pasasérhoz. Szobát azért így se nyithatok a tekintetes uraknak, az árát se tudnám, hogy melyiken vegyem meg . . . hanem lássuk csak: Ott van hátul az üres szin. Látod-e, a melyiknek az ajtaja felibe nyitva?

— Látom ott az udvar végében.

— Ott, ott. . . Egy kis szalma is akad benne. Ott ellehetek reggelig.

A fiu megköszönte szépen, indult a szin felé s huzta maga után a medvét.

A csapos legény még utána szólt:

— Te Gyorgye, aztán valami baj ne legyen azzal a kóczos állattal. . . A méhest meg ne dézsmálja!

— Sohse félted, jó uram, a légynek se vét ez a jószág. Olyan mint egy kezes bárány. Hanem azért majd lánczra verem, ha éppen úgy akarod.

Mikor elnyitítottak odabenn a ropogós szalmán, Gyorgye hizelegye simogatva végig az állat nyakát.

— Palota ez nekünk? mi? te öreg. Nem szoktuk mi ezt ilyen nagyurasan: szalmán feküdni, tetővel takarózni. Hanem igen: utfélen, füves árokban. bozótban, hidak lábánál. Aztán ott ragyog fölöttünk szépségesen az a sok tüzes szem, a mi látja itt Gyorgyet meg a pajtását, aztán átnéz messzi nagy Mármarosba és látja ott a másik Iliánát . . . nem téged . . . azt a szépséget, szerelmeteset, aranyosat, a ki a maga nevével adta rad, mikor eljöttünk onnan hazul. Az az igazi Iliána, a Gyorgye szerelmese, meg visszanezi a tüzes csillagot tüzesebb két csillaggal és gondol az ő Gyorgyefőjára, a ki barangol most idegenben. . . Aztán várja, várja vissza.

A medve csak hallgatta a döncöl-

getést szívelte a simogatást, de nem állta meg gyöngye mordulás nélkül, mintha mondogatná: Jól van, jól; te szerelmes vagy nagyon, de én még éhes vagyok nagyon.

— Igaz no, te öreg . . . még ma nem sokat falatozunk. Hát csak nem tudunk beleszokni az éhezésbe, pedig van benne mindennapos módunk. . . Azért csak ne makogj hát, öreg legény, akad ma valami a szeradásban. Megállj, hadd szedem elő.

A medve várakozva nyalta körül husos, piros nyelvvel fekete szájaszélét. Gyorgye a dunda mellől tapogatva kereste elő a tarisznyát s jókora darab rozsczipót huzott ki belőle.

A felét odaadta az állatnak, magának is tört egy darabot, a többit megint visszatette a táskába. S aztán addig-addig tapogatózott a sötétben, míg ráakadt a falban egy szögpre, a melyre a tarisznyát föllógathatta.

Iliána akkorra már két első talpa közé kapta a kenyeret s habzsolva falatozott benne.

Gyorgye a számaára kuporodva majszolta a maga részét. De csak nagyobb szükségét ő a beszédnek, mint az evésnek:

— Megszolgáltad te ezt, Iliána. . . Mert valami már az, felesztendei járó földet vagy végigtánczolni, mint mi ketten. . . Kissé meg is soványkodtunk bele. . . Hanem ez a börtüsző itt a derekamon, ez hizott meg tőle. Hallod, hogy nevet, mikor rácsapok a tenyeremmel? Csupa ezüst huszas van a gyomrában. . . De még egyszer ennyit össze kell szednünk. . . Muszáj, Iliána, mert ebből nem futja sehogyse, akár ne is volna, ha több nem kerül! Csak még egy kicsit légy türelemmel, édes öregem, míg a hold négyszer elfogy, meg újra megtelik: csak addig ne hagyjuk még egymást. Mert már most hazafelé tánczolunk. . . Abból a szerdékből aztán egy kis tutajt veszünk, ráeresztjük a Tiszára, sőt hordunk majd Szege-debe. Oda is eljössz velem, de már nem tánczolsz, hanem eszel ott fehér czipót — mézzel Iliána. Hanem ebből veszek egy kis házat . . . abba hazaviszem a szépséges Iliánát. Mert addig nem adják az aranyost. . . Se az anyja, se az apja, se a testvérbátyja. Annak adják, a kinek háza lesz a hegyoldalban, tutaja meg a Tiszán. Lesz a Gyorgyenak lesz, ha a hegy ott marad, a Tisza ki nem fárad.

Gyorgye elfeküdt a szalmán, keresztet vetett magára s álmódott tüzes csillagokról . . . ezüst huszasokról . . . a gyönyörűséges Iliánáról messzi Mármarosban. . . Látta a pópát . . . a kis házat . . . a Tisza vizét, a min a talpak usznak lefelé, lefelé. . .

A medve pedig látott álmában nap-sugaras, vizmosásos erdőt; annak a közepeben állott egy nagy fa, tele csordultig aranyos vadmézzel, fönn pedig,

a tetejében, fehér czipók lógtak az ágakon. Odament alája, megrázta a fát, a fehér czipó mind belehullt a szin-mézbe. Ő meg kiszedte onnan a talpával s úgy nyalogatta azt a drága nedvet. . .

A szegény maczko ettől az álomtól olyan édesdeden szopogatta a maga két talpát!

De mikor reggel fölébredt, annál rosszabbul érezte magát. Nyöszörgött is fájdalmasan.

Nem hinné az ember, hogy az ilyen iromba nagy állat tudjon nyöszörögni, mint egy beteg gyermek.

Gyorgye egyszerre felriadt attól.

A maga bajától nem ijedt volna meg annyira, mint attól a gondolattól, hogy a medvének lett fogatkozása. Ez az állat az ő barátja, kenyérkeresője, reménysége. E nélkül sem ezüst huszas, se viskó, se tutaj, se Iliána, a szépséges, szerelmetes, aranyos.

— Mi bajod, öreg legény? Akarsz valamit? Bántott valaki? Fáj valamid?

Persze, hogy fájt annak az egész teste, az a lesóványkodott nagy izomzat, a mit elesigázott az örökös éhezés, ugrálás napestig, a lánczos rab-szolgaság. De meg az öregségnek is van törvénye, a melynek mindegy, ha ember, ha medve, — betelik a teremtet állaton.

Csak ráemelte hát tágra nyílt, barna szemét Gyorgyera s azzal mondta, hogy fáj. Nyöszörgött is hozzá.

— Tudom már te öreg, mi lel megint. Volt már neked ilyen bajod máskor is. Megtaláltad kivánni nagyon a mézet, he? Eltaláltam? No, Isten neki, egy ezüst huszas nem a világ. Hozzak? . . .

A maczko csak nyalogatta meg nyelvvel a gazdája kezét.

— Megállj hát, itt termék én mindjárt. . . Van a boltban elég. Aztán nyalogathatod azt a te orvosságodat. Ugyis az éjjel nagyon szopogattad a tenyeredet. . . Talán arról álmódtál, mi?

A medve nem mondhatta neki: De bizony csak hust adj nekem, kis gazdám, még kenyeret, mert az éhségnek vagyok én a betegje, annak a háza van ajtam. Akkor egyszeribe kiperdülnék az udvar közepére s járnám a kopogását, hogy csak úgy hullana az ezüst huszas.

Gyorgye kiment a szinből. Nagy sietében az ajtót csak úgy behajtott maga után, hogy a világosság bejöhett a két szárnya között.

A medve egyebet nem értett az egészből, csak azt, hogy most magára van. Az éhség nagyon sajgatta a két oldalát. A szemé kicsillogott a fájdalomtól, az orra kitüzesedett. Tompán bődült egyet-egyet.

Egyszerre csak fölegyenesedett a hátsó két lábán. A fejét körülhordta, jobbra, balra lógatva, a mennyire az ajtó sarkához kötött láncz engedte,

Ideges emberek táplálkozása.

Irta: GUTA JÓZSEF.

A mint a geológiában vannak különféle korszakok, úgy az ember életében is ilyen különböző korszakok találhatók. Napjainkban az idegessék korszakát éljük. Mindent erre a modern betegségre iparkodnak visszavezetni az orvosok és a természetbuvárok egyaránt. Ezen modern betegség elhárítására, illetve gyógyítására és az idegrendszer megerősítésére különféle kurák vannak immár alkalmazásban. Itt-ott, lehet mondani, kielégítő eredménnyel. Az amerikaiak a meggyöngült idegek izmosítására legújabbban az úgynevezett hizlalási kurát alkalmazzák. E kurának főapostola Weir Mitchell, amerikai orvos. Ezen hizlaló kura Németországban már sok követőre talált és számos szak- és szépiradolomi lapban tüzetesen meg lett beszélve. Tán nem lesz érdektelen e kura; nem ugyan orvosi, hanem praktikus szempontból vele megismerkedni, annál is inkább, mert a mi megrongált idegrendszerünk megjavítására is esetleg neki használna járhat.

Azon bámulatos eredmények, melyeket ezen módszernél bő és tápláléknak hosszabb időn át való alkalmazása által értek el, oly nagy fontosságra vergődtek, hogy e kura jelenleg már komoly számba vevőnek látszik lenni. Igaz ugyan, hogy nem mindig a meghízás az iránadó az idegek megizmosításánál mert néha soványodás által is e célt el lehet érni; mindazonáltal a fődolog itt az marad, hogy az idegek a gyöngegség stádiumából kiragadtassanak.

Nézzük e dolgot közelebbről. Tehát meghás illetve jó táplálkozás által akarjuk az idegeket javítani. Ám de a praxis sokszor az életben e tételnek ellent mond. Mer az idegbetegek közt találunk olyanokat, kiknek halavány színük és feltűnő soványságuk első percze elárulják betegségük szimptomáit; azonban sokszor találkozunk az orvosok rendelő szobáiban oly betegekkel is, kiknek külső kinézésük után ítélve, majd kicsatannak az egészségtől s mégis bensőleg komolyan idegbetegek; de ez jónak látszó állapotot — az orvosok állítása szerint — csak fölötte ritka esetek közé tartozik. Legtöbbszörre az idegbetegek roppant halaványak, vérszegények felpuffadtak, duzzadt arcznak stb., különösen áll ez a női nemnél. Továbbá izgatottak, kedvetlenek, ingerlékenyek, lobonyékony természetűek stb.

Miben áll tehát az idegek izmosítása a táplálkozás által? Egy kérdés különösen érdemel itt nagy megfontolást, a mely minden idegbetegnél nagy jelentőséggel bír. És ez az, hogy vajjon a rendelkezésünkre álló élelmi szerek közt vannak-e olyanok, melyeket speciálisan az idegbetegek kívánnak, s

gazda. Nem értett ebből, csak annyit, hogy egy dühödt szörnyeteg száguld az ő gyermeke felé.

Rohant az állat után. Kezében ott volt a fejsze.

Mikor utólrta a medvét, az éles, nehéz fokkal lesújtott a tarkójára, hogy a vas mélyen befuródott a csontok közé s egy pillanatban piros vér futott le kétfelől a medve bozontján, mint két vörös kigyó.

A szörnyü üléstől a medve összerendült, elbődült. Sebesen megfordult a talpán s ránézett fájdalomosan, szemrehányólag a megtámadójára, mintha azt mondaná: hát miért ölsz te meg engem, hát én bántottalak téged? . . . Azzal még egyet szökött felé, hanem a horgas ina összecsukszott, lerogyott szegény állat, nagyot zuhanva estébe.

*

A Gyorgye ott zokog a vonagló medve mellett, fejét a bozontos bundába temetve!

— Te jó Iliána, te szép Iliána, te hü Iliána . . . hát itt hagyod a szegény Gyorgyet? Itt hagyod a dudát, a mézet, nagy Máramarost, a tutajokat, a mik mennek a Tiszán lefelé, lefelé. Dehogy hagyod, dehogy hagyod. Elvisszed magaddal a Gyorgye reménységét, a kis viskót . . . meg a másik Iliánát, a szépségeset, szerelmeteset. . . Te is meghalsz, az is meghalt a szegény Gyorgyenak. . . A Gyorgye is meg akar halni. . . Vidd el magaddal, vidd el.

És a börtüszöböl mind a szegény medve véres testére borította a villogó huszasokat:

— Vidd el magaddal, Iliána, vidd el!

~~~~~

L a u r a.

I.

Lábához borultam	Kaczagva mondtad, hogy
Könyörögve, kérve:	Neked szíved nincsen, —
Lángoló szívemért	— Ne is verjen soha
Síved add cserébe.	Meg velem az Isten!

II.

Bánatomat, búmat	Gyöngye szél elfáradt,
Rábiztam a szélre,	Nem talált meg téged, —
Üzenetet irtam	Hulló falevelet
Hulló falevéltre.	Össze-vissza téped!

III.

Éjre-napom gyötrődés csak,
Tépelődés, bánat,
S mégis lelkem rád gondolni
Soha ki nem fárad.

Kinos órák, bu órái
Számomra a perczek, —
S még sem tudlak el'eledni,
Mégis csak — szeretlek!

IV.

Tavasz vagy, a melynek	Lombtépettefa vagyok,
Közel elmulása,	Levelem' hullatom,
Virág vagy, a melynek	S virág hervadását
Szirmai peregnék	Tavasz elmulását
S közel hervadása.	Síratom . . . síratom!

Erdélyi Zoltán.

Hirtelen megcsapta az orrát valami jó illat. Kenyérnek a szaga. Megszimatolta az esteli cipómaradékot ott a tarisznyában. Az az illat még dühösebbé tette az éhes vágyat, a mi az állat belsejét harapdálta.

Nyújtotta felé erősen a fejét, de a tarisznya messzebb csüngött a szegen, a láncz nem engedte odáig. Ha kinyújtotta a nyakát, az orrába fűzött karika nagyon sebezte a lágy, eleven húst.

Nagyot rántott a fején, mint egy dühödt bivaly.

A vaskarika verésre harapta az orrát — de a láncz eloldódott; csak gyöngén volt odacsavarva az ajtó sarokvasára.

A tarisznyát a medve mohón megszagolta még egyszer, azután beledugta a talpát a kenyérért. Kihuzta már a a felső széleig. Ekkor az ajtónak kissé nyitott szárnya megreccsent és kifelé hajlott. Valaki jött be rajta.

A medve talán azt gondolta, hogy a gazdája az s a szeges botra emlékekezett hirtelen — mert az állatnak is megmondja belül valami, ha rosszat művel, — vagy csak véletlen volt az egész, hanem a talpát hirtelen kihuzta a tarisznyából, a kenyér kiesett belőle és elgurult egészen oda az ajtónyílásig.

Ott pedig állott a jövevény — egy kis hosszuszörű kutya. Piszeorru kis állat, abból a fajtából, a mit őrizni kell a tyuktól is, nemhogy még a házat az őrizné.

A falánk kis állat nem nézte, honnan jön, csak fölkapta az eleje gurult kenyeret s fordult ki az ajtón. A medve látta, hogy viszi ki a konczot, a mi után az ő éhes nyála csordult.

Egyet ugrott az ajtó felé s kicsapta a szárnyát szilaj bődüléssel. Kiszökött az udvarra.

A mint a kis eb meglátta a bozontos nagy állatot, ijedtében úgy beleharapott a kenyérbe, hogy a fogát nem tudta többé kiszabadítani. Így rohant néma ijedtséggel az udvaron lefelé.

A medve utána.

Hosszan felnyulva, a magas, széles, vörös állat inkább szökött a két lábán mint ment. Orrából csurgott a vér, az inét dühösen fölvetette villogó fogáról; hörögve morgott és a láncza csörömpölt, a mint huzta maga után.

Félelmes volt így nézni is.

Az udvar közepén pedig ott ült egy piczinyke leány, feketehaju kis ártatlanság gyurta homokból a játékgolyókat.

A megriadt csöpp állat egyenest odatartott s a legkisebb gazdája háta mögött lapult meg remegve.

A medve meg jött felé.

A veszett éhségben se látott, se hallott már.

A lányka éleset sikoltott az ismeretlen szörny láttára s meg sem tudott mozdulni irtózatos rémületében.

A bögésre és sikoltásra futott ki a

A tavasz virágai.

Dinamittal felrobbantott ház Párisban.

vannak-e olyan élelmi szerek, a melyeknek élvezete az idességben szenvedő ártanak? Igy pl. az angol és amerikai orvosok azt ajánlják az ideg-betegeknek, hogy főleg zsiros ételeket élvezzenek, speciálisan a friss marha- és ürühúst, az osztrigát, gadóczot, harcsát és kövér szárnyas-állatok húját, ellenben a borjuhúst, sovány halakat a juh-husnak az élvezetét teljesen tiltják.

Mindenesetre, hogy itt nincs szabály kivétel nélkül, mert a mint pl. egynek az ürühús nagyon jól tesz, másnak éppenséggel ártalmára lehet; de ezek csak egyes kivételek a főszabály alól, ilyesmi mindenütt előfordul.

Bebizonyított dolog s nincs többé kétség benne, hogy vannak táplálkozási módok, melyek az idegeknek többé-kevésbé ártalmára vannak. Ezen káros befolyásokat azonban, részint a bevett táplálékunk kevésségében vagy sokaságban, részint pedig az ételnek nem megfelelő elegyítési arányában kell keresnünk. A megrögzött szokások és rossz szenvedélyek ez egyes ételek hajhászásában épp oly emésztési zavarokat és a gyomor megerőltetését idézik elő, mint a koplalóknál készakarva előidéző időszaki éhségállapotok. Sok idegbetegnél a táplálkozás céltalansága abban nyilvánul, hogy egyes fontos élelmi szerekből sokat, másokból ellenben keveset vesznek magukhoz. Különösen a nőknél akadunk ezen rossz szokásra, kik nem husféllelkel, sem fehérnyetartalmú ételekkel nem hajlandók táplálkozni, hanem e helyett holmiféle czukorkákkal akarják éhségüket cselégtíteni s így egészségüket tönkretenni. A mit így a nők, sok esetben apasztalatlanságukból tesznek, azt a vegetáriánusok elvből cselekszik, természetesen általuk már régen megállapított rossz és céltalan élelmezési fiziológiájuk szempontjából. Legjobban ehét szabályozni az élelmezési proceszust a jól táplált idegeseknél. Az ételek kiválasztása nem kíván itt semmiéle különlegességeket, a fő dolog általában az, hogy az ételnemük könnyen emészthetők legyenek. A bankettek s a különféle gazdag tartalmu ebédek mind nagy ellenségei az idegbetegnek. Azok, a kik roppant dus asztalhoz annak szokva, ajánlatos, hogy e tekintetben szokásukat, a mennyire csak lehetséges, mérsékejlék. A mindig csak ust evő idegeseknek nagy előnyére szolgál, ha közben-közben étrendjüket megváltoztatják, s tésztaemű ételeket vesznek magukhoz. Azok, kik sokszor emésztési zavarokban szenvednek, kiánatos, hogy friss főzelékféléket és friss gyümölcsöt is élvezzenek.

Nagy gondot okoz azoknak táplálkozása, kik testileg már nagyon lesoványodtak és vérszegények, kiknél az étvágy-hiány is legtöbbször mutatkozik. Ezeknek csak igen tápláló eledeleket

lehet magukhoz venni. Hogy hányszor egyenek napjában az ily ideges emberek, azt előre meghatározni nem lehet. A szabály az, hogy kis adagokban mindannyiszor egyenek, a mikor izlik nekik. Azon nézet, mintha csak a hus volna képes az elgyöngült idegeket helyreállítani, nem egészen talál helyeslésre. Igaz, hogy a hus legkönnyebben asszimilálható étel, de azért még sem lehet tisztán hussal a test állapotát fenntartani. A fődolog az, s v feladat mindég az marad, hogy az idegeseknek véret szaporítsuk s testi épségüket helyreállítsuk, ez főleg történik zsiros és fehérnyemű ételek adása, illetve élvezése által. Ezt főleg az által érzük el, ha jól elkészített husnemű-ételek élvezése mellett a tészta-féléket is kellő mennyiségben és arányban magunkhoz vesszük. Mindenesetre az étrendben szükséges koronként némi változtatásokat eszközölni. Azok, a kik csekély étvágygyal bírnak, leghelyesebben járnak el, ha főleg kaviárral, osztrigával, sódarral, füstölt hussal, különféle vad-hussal, hal- és huskonzervekkel táplálkoznak, hozzá véve itt-ott egy kis tésztaeműt is.

Az idegbetegeknek továbbá ajánlatos hogy naponta 1—2 liter jó tejet igyanak, mert a tej igen tápláló. Az étkezésnél oda törekedjünk, hogy lassan együnk, mert a mohón bekapott étel nemcsak, hogy megterheli gyomrukant, hanem fájdalmat is idéz elő. Tartózkodjunk további felizgatótól, méregtől, szellemi megfeszítéstől és nagyon nehéz testi munkától. mert ezek mind ez idegeket nem normális állapotba hozzák s az emésztést nagy mértékben akadályozzák.

Sajnos, hogy mindennapi foglalkozásunk mellett alig vagyunk képesek ezek közül némelyiket kikerülni, de akkor legalább hassunk oda, hogy csak könnyen emészthető ételeket vegyünk magunkhoz, hogy így a gyomor emésztését rendben tarthassuk.

Nagy gondot igényel az elhízott idegeseknek táplálkozása, különösen, ha ez vérszegénységgel is van kapcsolatban. Azon sokak által felállított szabály, hogy ki kell őket koplaltatni és így lesoványítani, csak kevés esetben vezet célhoz, sőt néha határozottan vesztükre van, s néha ilyen koplalási procezessust életükkel fizetne meg. Itt tehát csak iassan történjék az átmenet, s főleg oly ételek élvezetétől tartózkodjanak ezek, a melyek az elhízottságot még nagyobbítanak.

Sok orvos és természettudós ajánlja, hogy az idegesek a kávé és a thea élvezetétől tartózkodjanak. Mindenesetre van valami a dologban, mert a kávé- és theában alkaloidok lévén, izgató hatással bírnak; mindazonáltal mások ellenben az állítják, hogy kevéssé kávénak vagy theának az élvezete (különösen reggel) káros hatással nem

a szervezetre. Lehetnek ugyan különös esetek, melyekben a kávé és a thea élvezete az idegek izgatottságát ingerlékenységét idézi elő, akkor természetesen rögtön abban kell hagyni a dolgot, főleg a szívhajosok tartózkodjanak az erős kávé élvezetétől. A mi a szesz-italok élvezését illeti, legtöbb orvos véleménye abban kulminál, hogy az idegesek a cognac-, rum-, spiritus-féléktől tartózkodjanak, de a többség a bornak és sörnek élvezését megengedi; különösen áll ez azokra nézve, a kik különben is a bor és a sör élvezetére rá vannak szokva, természetesen hogy mérsékelt kell azokban tartani, főlősleges dolog is fölemlíteni, az magától érteődik.

A sörből például elég naponta egy litert meginni, a borból elegendő 6—7 deciliter is. Azoknak, a kik roppant nagy fejfájásokban szenvednek az orvosok általában tiltják a szesz-italok élvezését, a mi egészen természetes dolog is.

Végül az ideges emberek ügyeljenek, hogy meg ne hüljenek, mert ez által a gyomorban mindjárt emésztési zavarok fordulnak elő. Továbbá az ebéd- és vacsoránál csak lassan egyenek (mindent jól megrágyva s így az emésztésre elkészítve), ne siessenek s mindig határozott órákban étkezzenek. Nem ajánlatos étkezés után mindjárt nehéz szellemi vagy testi munkához fogni, hanem ha lehetséges, egy félórai pihenés semmiesetre sem ártalmas.

A helyes mérték.

(Beszélyke.)

Irta TÁBORI RÓBERT.

Van egy jó barátom, a kit a gondviselés sok szép lelki és szellemi tulajdonsággal ajándékozott meg; csupán egyben volt fukar vele szemben: testi nagyság dolgában. Nem ártott ugyan karrierjének; mert azért a legnemesebb védők egyike ő egy nagyobb vidéki városban, a hol „nagy”, t. i. hosszú ügyvédekben nincs hiány, hanem az elégedetlenség csiráját mégis elhintette ez a körülmény szívében. Nem olyan formán, hogy ő maga szeretne nagyobbra nőni, de föltette magában, hogy csak olyan asszonyt hoz a házhoz, a ki pótolja azt, a mit tőle magától a természet megtagadott. S mivel nézete szerint 5¹/₂ láb a helyes mérték, melyet a természet civilizált embernek adhat, neki pedig csak 4³/₄ láb jutott ki, el van határozva csakis olyan nőhöz fűzni élete sorsát, a ki legalább 6 láb magas.

Íme a „helyes mérték” kérdése egyik szempontból. Másikból tekintette a kérdést az a fiatal asszonyka, a ki a napokban tudatta velem férjhez menetele történetét. Hogy szépség, szelence és nagy vagyona daczára csak

most evezhetett a révbe, annak is „a helyes mérték” volt az oka.

„Nincs csunyább annál — szokta ő mondani — mint mikor az egyik ház-as fél „pontocska”, a másik pedig „felkiáltó jel”. Lehetetlen, hogy igazi benső harmonia uralkodjék ily külső aránytalanság mellett.”

S mivel a szép Ninácska minden magas cipősark és frizura daczára sem vitte föl az 5 lábíg, keresett magának a nagy világegyetemben egy olyan „pontocska”, melylyel együtt az oltár elé mehetne. Sokáig nem talált az igazira. Nem mintha miniatúr-férfiakban olyan nagy hiány volna, de Ninácska a pedenteriaig vitte a dolgot. Szakasztott olyan magas férfit óhajtott férjül, mint a milyen magas ő sarkastul, frizurástul. S ezt annyira szószerint vette, hogy a jelentkező kéréssel egészen katonásan bánt el. Mielőtt tárgyalásba bocsátkozott velük, odaállította őket egy nagyon csinos, de nagyon pontos hossz mérték elé, a hol megvált „tauglich”-e az illető férjnek, vagy pedig nem.

A sok felsült kérő természetesen boldogságnak deklarálta ezt a fölfogást és különösen a sugár növésű ellenállhatlanok pikáns adomákkal boszulták meg a kudarcot. Az egyik azt híresztelte, hogy Ninácska, mikor hire járt Stanley legujabb fölfedezéseinek, rögtön elhatározta, hogy a saját költségén expedíciót szervez a legsötétebb Afrika belsejében. Hátha akad a törpék közt neki való férj?

A másik kikoszarozott kérő revanche fejében a következő adomát mondta el a kaszinóban:

— Emmácska, hogy czélt érjen, a legelterjedtebb lapok kishirdetéseiben a következő fölhevítést tette közzé: „Bocsássátok hozzám a kisdedekeket

De csak olyanokat, a kik már elértek a házassulandó kort, nem magasabb és nem alacsonyabbak 4 láb és 11 hüvelyknél. Jutalom: egy nagy vagyon és a hozzávaló szeszélyes asszony.

A hirdetés folytán két kérő jelentkezett. A következő párbeszéd folyt le Nina és a pályázók közt:

— Neve és állása, uram?

— Tome Pouce „tábornok”, Barnum muzeumának legnagyobb vonzereje.

— S az öné, uram? — e szavakkal a másikhoz fordult a szép leány.

— Mr. Thiers, a francia köztársaság volt elnöke és jónövű történetíró.

Megesvén a szokásos mérés, Ninácska egészen komolyan jelentette ki kéri-inek, hogy egyik ellen sincs kifogása, de már most ők döntsék el, kié legyen a kitűzött jutalom.

A két ur nagyon komolyan nézett maga elé; végre megszólalt a historikus:

— A dologban csupán egy a bökkenő, kisasszony.

— S az?

— Hogy mi ketten már jó néhány éve bucsut vettünk az árnyékvilágtól.

... Aki azonban azt hiszi, hogy az e fajta gonosz adomák kihozták Ninácskát sodrából, nagyon téved. Erős jellem lakott benne, a mely nem törődött a világ gunyával. Ragaszkodott a helyes mértékről szóló theoriájához.

Akad már most a nyájas olvasók közt bizonyára olyan, a ki így kombinál: „Néz, milyen ravasz ez a mesemondó ur. Van neki egy jó barátja és egy hősnője. Egyik sem üti meg a katonamértéket. Világos, hogy a vége az lesz, hogy e két nagy lélek, de picziny test megtalálja egymást.”

Tévedni méltóztatott. Az én jó barátom még mindig keresi az ő hát láb magas jövendőbelijét, Ninácska pedig megtalálta már azt, a kit olyan sokáig keresett.

A mult év nyarán nagy hadgyakorlatok voltak azon város környékén, a hol Ninácska lakott. Hadgyakorlat tisztek nélkül épp úgy nem képzelhető, mint tiszt jókedv nélkül. Egy egész farsangra való jókedv volt pedig magában Petheő Géza főhadnagyban, a ki nem hiába szolgált a tüzérségnél, mert szelleme csak úgy sziporkázott és csupa tűz és elevenség volt az egész fiu.

Azt a vigyázatlanságot követte el, hogy első látásra beleszeretett Ninába. Komolyan ő belé és nem a vagyonába. Megtetszett ő is Ninának, de mind hiába! Mérték nélkül is ki lehetett találni, hogy Petheő közel van a hat lábhoz. Mikor a keringő hevében megkérte Ninácska kezét — táncolni nála magasabbakkal is szokott — a szép leány busan így válaszolt:

— Nem lehet! nem lehet!

S aztán pirulva suttogetta:

— Vajha csak egy lábbal volna kevesebb!

Petheő nevetett e jámbor óhajtáson. Hajnalban vége volt a mulatságnak s az egész tiszt kar a báli teremből gyakorlatra sietett. A hölgyek egy része követte őket kocsin, hogy végignézzék a fölvonulást; köztük Ninácska is.

A tüzérség lögyakorlatokat tartott. Lövés után lövés következett és a cél táblák félóra mulva úgy át voltak lyukasztva, mintha himzési mintául kellene szolgálniok. Különösen kitüntette magát Petheő főhadnagy ütége.

... Egyszerre csak óriási durranás, jajveszék és sűrű felhő támadt. Egyik ütegnél vigyázatlanság folytán egy ejtévedt szikra a töltényeket tartalmazó ládába pattant és a töltények, mintegy parancsszóra egyszerre fölraabantak.

A hölgyek közül néhány elájult. A többi élénk részvét és kíváncsiság közt várta a jelentést a balesetről. Ez csakhamar megérkezett. Az arra vágató hadsegéd, a kit tábornok jelentéstételre a városba küldött, odakiáltott a fész-

kelődő galamb-csoportnak: csupán egy ember sebesült meg a lábán.

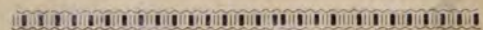
... Miért, hogy e néhány szó úgy belenyilalt Ninácska szívébe? Miféle előérzet bántotta, hogy kocsisának rendeletet adott, vágatasson oda, a hol a sebesültet ápolni fogják?

Fájdalom, nem csalta meg előérzete. A sebesült csakugyan Petheő volt.

Az ezredorvos éppen most kötözgette ballábát, melynek szárcsontját két golyó összezúzta. A sebesültet magához terítette a fájdalom, de ennek daczára mosoly villant föl arcán, mikor Ninát megpillantotta.

— Nincs már akadály, kisasszony, — mondá, — azt az egy fölösleges lábát elvitte az ördögös golyó. De kérdés, akar-e ön férjül olyan embert, a ki csak egy lábbal tud majd ön közül lábatlankodni?

S e szavak után elájult. Mikor magához tért, ott csillogott az ujján. Ninácska jegygyűrűje. Maga a szép leány csuszta oda, miközben az orvosnak a seb bekötésénél segédkezett.

Parkban.

Bejárom, még egyszer bejárom
E parkot és e tért,
A hol kezdődött az az álom
S hol aztán véget ért.
Tudom, hogy újra itt bolyongva
Sebem' föltépdésik . . .
De mikor nekem e bolyongás,
E bu oly jól esik!

Légy áldva dus faszor! Te benned
Találkozám vele,
Te vagy e bájos szerelemnek
Legelső szent helye!
Te védtél, hogy ne lássanak meg
Kíváncsi emberek;
Benned vallotta meg pirulva,
Először, hogy szeret!

S édes liget te, és ti lombok,
Hosszan viruljatok!
A percznek, hogy szívemre omlott,
Tanui voltatok.
S virágozzál te is örökké
Te százados platán,
Melynek tövében csókosője
Először hullá rám!

De te hiába állsz utamba
Mosolygó rózsató:
Ha én vagyok csak itt magamba,
Ha nem tüzhel fel ő!
Ne hívogass többé te sem már
Virágos labyrinth!
Nem birsz nekem több üdvöt adni,
Ha benned ő nem int!

Fáj minden itt, bármerre nézek
E parkba' szertesztét,
S úgy érzem most már az egészet,
Mint gyermek a mesét.
Remegve gondol benne vissza
Az éj tündérire:
De hogyha újra hallja, mégis
Gyönyörben ég szíve. . .

Dengi János.

